

การศึกษาพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนและโครงการการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
เพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนคลองกุ่ม กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
สิบเอกหญิงปาริชาติ หอมดมณฑิล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
กุมภาพันธ์ 2543
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

342.14044

ป/ร ๕4 ก

ร. ๒

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาพฤติกรรมก่อนนในชั้นเรียนและโครงการการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
เพื่อลดพฤติกรรมก่อนนในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนคลองกุ่ม กรุงเทพมหานคร

28 ก.ค. 2543

บทคัดย่อ

ของ

สิบเอกหญิงปาริชาติ หม่อมมณฑิล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

กุมภาพันธ์ 2543

138637

ปาริชาติ หมดมณฑิล. (2543), การศึกษาพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนและโครงการการให้
คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม เพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองกุ่ม กรุงเทพมหานคร . กศ.ม. (จิตวิทยา
การแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ , ผู้ช่วยศาสตราจารย์
พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และโครงการ
การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองกุ่ม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 โดยศึกษานักเรียนที่มี
พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตั้งแต่ 7 พฤติกรรมขึ้นไปจากจำนวนพฤติกรรม
ทั้งสิ้น 12 พฤติกรรม จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากการสังเกตพฤติกรรมและสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง
แบบแผนการทดลองของการวิจัยเป็นแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) เครื่องมือที่ใช้
ในการบันทึกพฤติกรรมคือ แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ
วิธีการของวิลคอกซัน (The Wilcoxon 's Matched – Pairs Signed Ranks Test)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนลดลงหลังจากได้รับการ
ให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY OF THE CLASSROOM DISRUPTIVE BEHAVIOR AND PROJECT OF
BEHAVIOR COUNSELING ON THE REDUCTION OF CLASSROOM DISRUPTIVE
BEHAVIOR OF PRATHOM SUKSA V STUDENTS
OF KLONGKUM SCHOOL BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
PARICHAD MODMONTIN

Presented in partial fulfillment of requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
At Srinakharinwirot University
February 2000

Parichad Modmontin. (2000). *A Study of the classroom disruptive behavior and project of behavior counseling on the reduction of classroom disruptive behavior of Prathom Suksa v students of Khlongkum School Bangkok*. Master Thesis, M.A. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Mr. Paisarn Unprasert, Asst.Prof. Pongpan Pongsopa.

The objective of this research is to study the classroom disruptive behavior and project of behavior counseling on the reduction of classroom disruptive behavior of Prathom Suksa v students of Khlongkum school Bangkok in the academic year 1999. Seven students, who had at least seven out of twelve classroom disruptive behaviors, were randomly divided into an experimental group. The experimental group participated in behavior group counseling program. The ABA reversal design was used as a research design. Event Recording Behavior sheet was used for data recording. The data was analyzed by The Wilcoxon's Matched – Pairs Signed – Ranks Test. The results showed that the classroom disruptive behaviors of the experimental group was lower than before participating in behavior group counseling program at the level of significantly = 0.05.

สารนิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนและโครงการการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
เพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนคลองกุ่ม กรุงเทพมหานคร

ของ

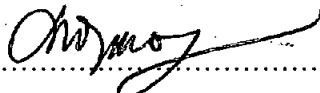
สิบเอกหญิงปาริชาติ หมดมณฑิล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุกุล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจิตวิทยาการแนะแนว

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุกุล)

หัวหน้าภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

ประธาน

(อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา)

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัย และได้ให้ความช่วยเหลือ เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ประธานควบคุมสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา กรรมการสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาดูแล และ ให้คำแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนคลองกุ่ม ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนคลองกุ่ม ที่ได้ให้ความสนับสนุนอย่างดียิ่งในการวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และอาจารย์ผู้สอนสายชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ ให้การช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์อัครพงศ์ เพียงแก้ว ผู้ร่วมการทดลอง และอาจารย์ตัสสินี การะพิทักษ์ ผู้ช่วยวิจัย ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งตลอดการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวทุกท่านที่ให้ข้อ เสนอแนะ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

และประโยชน์ที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็น ผู้ดูแล เอาใจใส่ ให้การสนับสนุน ด้วยความรักความห่วงใย และเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่ง แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ปาริชาติ หมดมณฑิล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีลดพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน.....	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.....	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม.....	20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	
	ตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม.....	26
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม.....	27
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม.....	27
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไข.....	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม.....	36
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	40
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	40
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	41
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
	สัญลักษณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล.....	48
	ผลการศึกษาค้นคว้า.....	48
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	52
	บทย่อ.....	52
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	52

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	52
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	53
การดำเนินการทดลอง.....	53
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	54
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	58
ภาคผนวก.....	65
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	96

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 เปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการให้
คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม 49
- 2 แสดงความถี่พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล
ตลอด 3 ระยะ 94
- 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบ
พฤติกรรมนิยม ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ..... 95

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภาพแสดงระยะต่างๆของการทดลอง.....	45
2 มัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน ตลอด 3 ระยะ.....	50
3 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 1 ตลอด 3 ระยะ.....	87
4 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	88
5 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 3 ตลอด 3 ระยะ.....	89
6 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 4 ตลอด 3 ระยะ.....	90
7 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 5 ตลอด 3 ระยะ.....	91
8 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 6 ตลอด 3 ระยะ.....	92
9 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 7 ตลอด 3 ระยะ.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นในเรื่องการพัฒนาตัวผู้เรียนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ การพัฒนาด้านสติปัญญา จะเป็นด้านที่ได้รับความเอาใจใส่อย่างสูงสุด เนื่องจากเป็นด้านที่เห็นผลได้อย่างเด่นชัด ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถสูงมักจะได้รับการยอมรับมากกว่าผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถต่ำ การพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนยังทำได้ในขีดจำกัด และสิ่งหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านสติปัญญาของผู้เรียนก็คือ พฤติกรรมในขณะเรียนของผู้เรียนเอง ซึ่งแสดงออกในแง่ของการก่อกวนในชั้นเรียน ทำให้ห้องเรียนเกิดความไม่สงบ รบกวนผู้เรียนคนอื่น ๆ และเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่สูงเท่าที่ควร

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2526 : 24-25) ได้อธิบายถึงผลเสียของการมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนว่าก่อให้เกิดผลเสียอย่างมาก นั่นก็คือทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนที่ครูอธิบายได้ชัดเจน และยังทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกประการหนึ่ง คือ ผู้เรียนไม่สามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเท่าที่ศักยภาพของเขาควรจะเป็น

พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งเกิดขึ้นมานานแล้ว และบุคลากรหลายฝ่ายได้พยายามหาทางแก้ไขปัญหานี้ตลอดมา (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต . 2526 : 26) ถ้านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนไม่ตั้งใจเรียน คอยหรือเล่นในขณะที่ครูสอน ไม่ทำงานตามที่ครูสั่ง เหม่อลอย ซึม ฯลฯ ก็จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนหยุดชะงัก หรือยุติลง ซึ่งทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (วารุณีย์ จันทรแสงสุก 2525 : 1) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ครูประสบนั้นมีหลายอย่าง เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนขณะที่ครูสอน พฤติกรรมขัดคำสั่ง และระเบียบของโรงเรียน พฤติกรรมไม่สนใจเรียน ลักขโมย ไม่สุภาพ ไม่เคารพครู ไม่ทำงานตามที่ครูสั่ง ขัดแย้งกับครู พุดหยาบ เกเร หนีเรียน ขาดเรียน ชอบคุยในห้องเรียนขณะที่ครูสอน ชอบทำตัวเป็นจุดเด่น (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. 2515 :113 –116 ; นันทนา จูทังคะ .2527 : 35 – 37)

สำหรับการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนในห้องเรียน ได้มีผู้ใช้วิธีการต่างๆ กัน ตั้งแต่การพร่ำสอนจนถึงการลงโทษอย่างรุนแรง และจากการวิจัยพบว่า วิธีที่ครูส่วนใหญ่ใช้แก้ปัญหาที่นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน ได้แก่ การดักเตือนทันที การอบรมทั้งชั้น การคาดโทษ การดู-ว่า การตี ซึ่งวิธีการที่ครูใช้ดังกล่าวแล้วนั้นไม่สามารถแก้ปัญหาได้เสมอไป (ไพศาล อันประเสริฐ 2517 : 31)

นอกจากนี้ สกินเนอร์ (ประดินันท์ อุปรมัย. 2520 : 25 ; Skinner. 1953) พบว่าการลงโทษ มีผลเพียงระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาได้ชั่วคราวเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับครัมโบลท์ (ประดินันท์ อุปรมัย. 2520 : 25 ; อ้างอิงจาก Krumboltz . 1972) ได้สรุปถึงเหตุผลที่ไม่ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการลงโทษไว้ดังนี้ การลงโทษไม่สามารถจัดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ เพียงแต่ระงับพฤติกรรมได้ชั่วคราวเท่านั้น การลงโทษบ่อยๆ เป็นอันตรายต่อสุขภาพจิต ทำให้ผู้ถูกลงโทษขาดความมั่นคงในอารมณ์ และการลงโทษไม่ได้ทำให้ผู้ถูกลงโทษรู้ว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคืออะไร อาจทำให้ผู้ถูกลงโทษมีแนวโน้มต่อต้านการลงโทษด้วยการต่อสู้หรือถอยหนี กลายเป็นคนเจี๊ยบขี้น หรือเก็บตัวได้

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการช่วยนักเรียนให้พัฒนาบุคลิกภาพนั้น ครูต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรม โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ช่วยในการตัดสินใจ คือ ไม่ตัดสินใจเกี่ยวกับสาเหตุพฤติกรรมอย่างปัจจุบันทันด่วน หรือไม่อธิบายลักษณะของนักเรียนว่า เกียจคร้านเห็นแก่ตัวเพียงดูแค่พฤติกรรมที่แสดงออกเท่านั้น แต่ควรศึกษาต่อไปว่าเหตุใดนักเรียนจึงไม่ทำงานหรือไม่เอื้อเฟื้อคนอื่น ครูควรพยายามหาสาเหตุโดยตั้งเป็นสมมติฐานหลายๆ อย่าง แล้วหาข้อมูลมาพิสูจน์สมมติฐานนั้น ๆ

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนนักเรียน ในโรงเรียนคลองกุ่มเป็นเวลา 6 ปี และได้สัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น และผู้สอน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน ซึ่งนักเรียนแสดงออกในลักษณะชวนเพื่อนคุย ส่งเสียงดังรบกวน พุดแทรกในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครู เคาะโต๊ะ นั่งโยกเก้าอี้ ลุกจากที่นั่งเดินไปมา แอบรับประทานลูกอม-ขนม ปาและโยนสิ่งของให้เพื่อน ดึงผมเพื่อน ตบศีรษะเพื่อน ทบหลังเพื่อนในขณะที่ครูสอน และก้มหน้าทำกิจกรรมอื่นที่มีวิชาที่ครูกำลังสอน พฤติกรรมต่างๆ ที่กล่าวมาเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาวิชาที่ครูสอนได้อย่างชัดเจน ซึ่งส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ การแก้ไขปัญหายุทธวิธีก่อกวนในชั้นเรียนของครูเท่าที่ผ่านมามักใช้การลงโทษดูว่าทั้งชั้นเรียน ซึ่งก็เป็นผลทำให้พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของนักเรียนลดลงได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำวิธีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มาใช้ในโครงการการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของนักเรียน โดยการให้คำปรึกษา

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน ได้แก่การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนเป็นกลุ่ม ซึ่งจะก่อให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียน ซึ่งเป็นผู้รับคำปรึกษา และระหว่างนักเรียนด้วยกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ทราบแนวทางในการปรับปรุง หรือแก้ไขพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน ตลอดจนให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติตนให้ถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนในห้องเรียน ระหว่างที่ครูกำลังดำเนินการสอน โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มโดยมีกระบวนการให้คำปรึกษา 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้นของการให้คำปรึกษา เป็นขั้นสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับนักเรียน ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ สบายใจ ไว้วางใจ และเป็นกันเองกับผู้ให้คำปรึกษา พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคต่างๆ ในการให้คำปรึกษา ซึ่งได้แก่ การฟัง การใช้คำถาม การสะท้อนความรู้สึก การตีความ และการให้กำลังใจ เพื่อให้นักเรียนระบุพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของตัวเอง

2.2 ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่ม เรียงลำดับพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของตนเองจากพฤติกรรมที่ต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

2.3 ผู้ให้คำปรึกษา ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันคิดว่าพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนที่นักเรียนต้องการแก้ไขนั้น สามารถแก้ไขได้มากน้อยเพียงใด และต้องไม่ยากเกินกว่าที่นักเรียนจะปฏิบัติได้

2.4 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนในกลุ่มสำรวจพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนว่ามีเหตุใดที่เกิดขึ้นก่อนพฤติกรรมนั้นๆ หรือ เรียกว่าเงื่อนไขนำ และผลที่เกิดขึ้นตามมาภายหลังการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ เรียกว่า เงื่อนไขตาม

2.5 เมื่อนักเรียนเข้าใจถึงข้อเสียของการแสดงพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน และนักเรียนต้องการแก้ไขพฤติกรรมนั้นๆ แล้วผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนร่วมกันกำหนดเงื่อนไข และกำหนดตัวเสริมแรงที่กลุ่มพอใจ เพื่อให้กลุ่มปฏิบัติตามเงื่อนไข หรือข้อตกลงเพื่อที่จะ ดำเนินการแก้ไขพฤติกรรมนั้นๆ ต่อไป

2.6 ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยให้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และเสริมแรงพฤติกรรมที่กำหนดตามเงื่อนไขของกลุ่ม พร้อมทั้ง ส่งเสริมแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นๆ และในการใช้เทคนิคในการให้คำ ปรึกษา อาจจะใช้มากกว่า 1 เทคนิค แล้วแต่ความเหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มสรุป ผลการปฏิบัติตนเพื่อลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน และแสดงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อ การให้คำปรึกษา และการปฏิบัติตนของสมาชิกในการทำตามเงื่อนไขของกลุ่มในแต่ละครั้ง แล้ว ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติม

2. พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนที่ เกิดขึ้นในห้องเรียนขณะที่ครูสอน ซึ่งเป็นอุปสรรคกับการเรียนการสอน ได้แก่ ขวนเพื่อนคุย ขณะที่ครูสอน ส่งเสียงดังรบกวนเพื่อน พูดแทรกขณะครูสอน ไม่ฟังครูขณะที่ครูสอน เคาะโต๊ะเล่นขณะที่ครูสอน ลูกจากที่นั่งเดินไปมาขณะที่ครูสอน แอบรับประทานลูกอม ขณะ ขณะที่ครูสอน โยนสิ่งของให้เพื่อนขณะที่ครูสอน แอบทำกิจกรรม หรืองาน หรือการบ้านที่มีใช้ วิชาคณิตศาสตร์ได้ขณะที่ครูสอน ดึงผมเพื่อนขณะที่ครูสอน ตบศีรษะเพื่อนขณะที่ครูสอน ทูบหลังเพื่อนขณะที่ครูสอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

- 1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

- 1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

- 1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

- 1.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

- 1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรมและการวางเงื่อนไข

- 1.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม

- 1.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไข

- 1.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไข

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

- 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

- 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

แก้ไขในกลุ่ม ส่วนการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลนั้น มุ่งให้ผู้มีปัญหา ได้แก้ไขด้วยตนเอง และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะช่วยเหลือเฉพาะสมาชิกที่ปกติเท่านั้น

วรรณา พรหมบุรณย์ (2523 : 25-26) กล่าวถึงลักษณะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า สมาชิกทุกคนมีปัญหาล้ายคลึงกัน ปัญหานั้นมีความหมายต่อตัวสมาชิก เกิดขึ้นจริงกับสมาชิก ผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม และเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่ม บางครั้งเป็นผู้ให้รายละเอียด ยั่วให้เกิดการพูด กระตุ้นให้กลุ่มตื่นตัว พร้อมทั้งจะแทรกแซงเข้าไปตอนใดตอนหนึ่ง เพื่อให้กลุ่มดำเนินไปได้ ในกลุ่มมีบรรยากาศที่อยู่อย่างปลอดภัย สมาชิกทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและสมาชิกทุกคนคือผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

วัชร ทรัพย์มี (2525 : 329) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาของตนเอง มาปรึกษาหารือซึ่งกันและกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ได้สำรวจตนเอง ฝึกการยอมรับตนเอง กล้าที่จะเผชิญกับปัญหา ได้ใช้ความคิดในการปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาของตนเอง พร้อมทั้งรับฟังความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น และได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีปัญหาเช่นเดียวกับตน

สุรางค์ นามสูตร (2527 : 20) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการหนึ่งที่บุคคลในกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกที่มีความสมัครใจมาเข้ากลุ่มร่วมกัน ซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 180) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเป็นกระบวนการของกลุ่มบุคคลที่มีปัญหา หรือมีความต้องการคล้าย ๆ กัน มาปรึกษาหารือร่วมกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางการให้คำปรึกษาร่วมให้ความช่วยเหลือ หรือร่วมให้คำปรึกษา

อาภา จันทรสกุล (2533 : 247-248) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม คือ การให้คำปรึกษาแก่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปในเวลาเดียวกันซึ่งในกลุ่มจะมีสมาชิกประมาณ 6-12 คน ผู้รับคำปรึกษา นอกจากจะมีปฏิสัมพันธ์เชิงจิตวิทยากับผู้ให้คำปรึกษาแล้ว จะต้องมีความสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มด้วย ฉะนั้นสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจึงเป็นทั้งผู้รับความช่วยเหลือ และเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในแง่ต่าง ๆ กันไป โดยเน้นให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยน เปิดเผยถึงความรู้สึกต่อประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และให้สมาชิกได้พัฒนาตนเองเต็มขีดความสามารถ

ลักษณะสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ลักษณะสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ไดเออร์ และเวน (Dyer and Wayne. 1975 : 124-136) ได้สรุปไว้ดังนี้คือ

1. สมาชิกแต่ละคนมีความสำคัญมากกว่าส่วนรวม จะไม่มีกลุ่มย่อย
2. ผู้นำจะเป็นผู้ให้คำปรึกษา ไม่ใช่เป็นสมาชิก
3. เป็นการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกทุกๆ คน ให้โอกาสสมาชิกได้เป็นตัวของตัวเองมากที่สุด
4. การให้คำปรึกษาไม่มีเป้าหมายร่วมกัน แต่ละคนจะมีเป้าหมายของตนเอง การบรรลุเป้าหมายจะเกิดจากความคิด ความรู้สึกและการกระทำ
5. การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลในกลุ่มบางครั้งก็จำเป็น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิกที่มีปัญหาล้ายคลึงกัน
6. การมีปฏิสัมพันธ์กันมาก ๆ ในกลุ่ม ไม่ได้หมายความว่า เป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ
7. ผู้ให้คำปรึกษาไม่ควรเพิ่มความกดดันในกลุ่ม
8. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรจะเน้นเฉพาะปัจจุบัน ไม่พูดถึงอดีต
9. ไม่กล่าวถึงบุคคลนอกกลุ่ม
10. สิ่งที่พูดในกลุ่มต้องเก็บเป็นความลับ
11. ตัวเองพูดปัญหาของตนเอง รับผิดชอบต่อตนเอง
12. ไม่ควรเน้นความรู้สึกมากกว่าความคิด
13. ความกระชับแน่นของกลุ่ม ไม่ใช่ความมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา
14. การติดตามผลการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง ควรจะทำให้เป็นประสบการณ์เดียวกัน ก่อนที่จะเริ่มต้นครั้งใหม่ ควรเอ่ยถึงคราวที่แล้วว่าได้ทำอะไรไปบ้าง
15. ในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งที่พบ ควรมุ่งช่วยเหลือสมาชิกคนหนึ่งหรือสองคนเป็นพิเศษ
16. สภาพการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สมาชิกมีความไม่สบายใจมีความวิตกกังวล เพราะได้รับการกระตุ้น ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
17. อารมณ์ ความรู้สึกทางลบ ไม่ใช่สิ่งที่ดีที่ระบายออกมา
18. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ไม่มีแบบแผนที่แน่นอน จะมีการยืดหยุ่นตลอดเวลา ผู้นำควรจะบอกจุดมุ่งหมาย วิธีการขึ้นอยู่กับสมาชิก จะไม่มีรูปแบบที่ตายตัว
19. พฤติกรรม ความคิด เหตุผล ไม่มีการตัดสินว่า ผิด ถูก ดี ไม่ดี แต่จะศึกษาว่ามีสาเหตุอะไร แก้อย่างไร จะทำอย่างไร
20. ความมีประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม วัดจากความสำเร็จจากนอกกลุ่ม คอยสังเกตพฤติกรรมของสมาชิก

จากความหมายและลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดังกล่าวสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หมายถึงกระบวนการที่ให้ความช่วยเหลือกลุ่มบุคคลปกติที่มีปัญหาและความ

ต้องการตรงกันหรือคล้ายกันและสมัครใจเข้าร่วมกลุ่มเพื่อปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาของตน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ คอยให้ความช่วยเหลือตลอดจนช่วยให้ผู้มีปัญหาได้เรียนรู้ในการนำเอาความคิดที่ได้จากกลุ่มไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

คอร์ลีย์ (Corley, 1981 : 8) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังนี้

1. เพื่อเรียนรู้การไว้วางใจตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อรู้จักตนเองและค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน
3. เพื่อรับรู้ว่าคนอื่นก็มีความต้องการและมีปัญหาล้ายคลึงกับตน
4. เพื่อรู้จักตนเองยอมรับ และมั่นใจในตนเอง อันจะนำไปสู่การมีทัศนคติใหม่

ต่อตนเอง

5. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหา และมองหาวิธีลดความขัดแย้งในตนเอง

6. เพื่อเพิ่มความสามารถในการนำตนเอง การพึ่งตนเอง และความรับผิดชอบต่ตนเองและสังคมที่อยู่

7. เพื่อกำหนดแผนสำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ต้องการ และรับผิดชอบที่จะปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

8. เพื่อเพิ่มความไวในการรับรู้ความรู้สึก และความต้องการของผู้อื่น

9. เพื่อเรียนรู้วิธีการโต้แย้ง หรือเผชิญหน้ากับผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา ด้วยท่าทีที่เอื้ออาทร ห่วงใย และจริงใจ

10. เพื่อรับรู้การตัดสินใจเลือกของตนเอง และการรู้จักเลือกอย่างฉลาดเพื่อเรียนรู้การดำเนินชีวิตที่เป็นไปตามความมุ่งหวังของตนเองไม่ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของผู้อื่น

11. เพื่อช่วยให้ค่านิยมที่ตนเองมีอยู่ชัดเจนขึ้น เรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของตนเองไปตามครรลองของค่านิยมนั้น

วัชรีย์ ชูระคำ (2523 : 52) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมุ่งเน้นที่จะช่วยบุคคลในเรื่องต่อไปนี้

1. ให้สำรวจและประเมินตนเอง เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองให้มากที่สุด
2. ให้สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และนำตนเอง ให้สามารถรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้
3. ให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

โอลเซน (1970 : 5 - 10) ได้ให้ความเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเพื่อกำหนดพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย และประเมินผลการก้าวหน้าของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และบุคลิกภาพของสมาชิกในกลุ่ม ในการเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปรับตัวที่ดี

โอลเซน (1970 : 31) ยังได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมายให้บุคคลรู้จักแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ประสพการณ์ที่ได้จากกลุ่มจะทำให้เกิดความรู้ และช่วยพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ คือความดี สังคม และสติปัญญา

วัชร ฐะคำ (2533 : 52) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล คือ ให้ได้สำรวจ และประเมินตนเอง ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

จากจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยให้บุคคลรู้จักสำรวจและประเมินตนเอง แสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และพัฒนาตนเองในด้านที่เป็นปัญหาได้

ปรัชญาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (ม.ป.ป. : 5-6). กล่าวถึงการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีปรัชญาในการช่วยเหลือบุคคล ดังนี้

1. การเปิดเผยตนเอง (Self Disclosure) จุดประสงค์ที่สำคัญก็เพื่อสร้างสายใยแห่งความเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การเปิดเผยตนเองควรจะได้รับการพัฒนาให้ถึงจุดที่ว่าสมาชิกสามารถแบ่งปันถึงสภาพอารมณ์ และความคิดที่เกิดขึ้นในขณะนั้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ยังต้องไปโยงกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม จุดรวมที่สำคัญคือที่นี้และเดี๋ยวนี้ อดีตจะมาเกี่ยวข้องเพียงแคในโอกาสที่มาสัมพันธ์กับพฤติกรรม ความรู้สึกและความคิดในปัจจุบันเท่านั้น

2. ความซื่อสัตย์ (Honesty) สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อการกระทำของเขา ความคิด ความรู้สึกและการกระทำที่มีผลต่อพฤติกรรมของเขา เขาจะพิจารณาถึงสิ่งที่เหมาะสมในชีวิต และวิถีชีวิตที่พึงประสงค์ ผู้ให้คำปรึกษาควรให้โอกาสต่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตของเขา

3. ความรับผิดชอบ (Responsibility) สมาชิกทุกคนจะมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเองต่อกลุ่ม

4. การเลือก (Chioce) สมาชิกจะมีสิทธิในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ
5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การให้ข้อมูลย้อนกลับของสมาชิกและการประเมินพฤติกรรมของตนเอง จะช่วยให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น
6. การตัดสินใจ (Decision) การตัดสินใจส่วนตัวก่อให้เกิดสู่ทางในการตัดสินใจของกลุ่ม ต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกทุกคน

หลักพื้นฐานในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

หลักพื้นฐานในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น เคมป์ (วิญญู พูลศรี 2523 :10-11 อ้างอิงมาจาก Kemp: 1970) ได้กล่าวสรุปไว้ ดังนี้

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิในความรู้สึกของตนเอง รู้สึกอย่างที่คุณเองรู้สึก ผู้ให้คำปรึกษาจะสนับสนุนให้สมาชิก แสดงความรู้สึกของตนออกมา มีการยอมรับในอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นด้วย
2. แต่ละคนต้องตัดสินใจว่า จะพัฒนาอะไรเกี่ยวกับตนเอง
3. บุคคลมุ่งที่จะแก้ปัญหาให้ตนเองไม่ใช่แก้ปัญหาให้ผู้อื่น
4. ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ เป็นจุดสำคัญยิ่งกว่าตัวสถานการณ์
5. การเปิดเผยช่วยให้การปรึกษามีประสิทธิภาพ ถ้าไม่มีการป้องกันตนเองก็พร้อมที่จะรับรู้ พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่มีความไว้วางใจ เชื่อใจ มีความหวังดี มีความเข้าใจและมีการยอมรับ การเปิดเผยตนเอง แสดงถึงการช่วยเหลือตนเองได้
6. บุคคลจะเข้าใจตนเองได้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
7. จะต้องมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง เรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น ถ้าบรรยากาศภายในบ้าน ในโรงเรียนไม่คุกคามขู่เข็ญ หรือลงโทษมากเกินไปซึ่งจะทำให้ฟังคนอื่นน้อยลง
8. การลงมือกระทำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งจะมีได้ในบรรยากาศแห่งการยอมรับ และความเข้าใจ ซึ่งอาจใช้บทบาทสมมติ
9. ในการเปิดเผยปัญหา การแก้ปัญหาวิธีการเลือกหลายวิธี ผู้ให้คำปรึกษาจะช่วยให้สมาชิกเห็นหนทางจากการเลือกวิธีต่าง ๆ
10. สมาชิกแต่ละคนต้องมีคำมั่นสัญญา (Commitment) กับตนเองในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อีกทั้งการเสริมแรงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ
11. สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ประสบการณ์ในกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญ

12. การที่ตนรู้จักตนเอง ยอมรับตนเอง ทำให้การป้องกันตนเองน้อยลง ทนได้กับคำวิจารณ์ของผู้อื่น

หลักการจัดกลุ่มเพื่อให้คำปรึกษา

การเลือกสมาชิก

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2521:94-94) ได้เสนอเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกไว้ 4 ประการ คือ

1. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาควรจะเป็นผู้มีปัญหาคล้ายคลึงกันเพื่อจะได้อภิปรายประเด็นเดียวกัน และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น

2. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรเป็นผู้ที่เต็มใจที่จะแก้ไขปัญหา

3. การจัดกลุ่มควรให้สมาชิกมีลักษณะแตกต่างกันบ้าง ซึ่งเป็นธรรมชาติของกลุ่ม เช่น มีทั้งเพศหญิงและเพศชาย แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรให้สมาชิกมีความแตกต่างกันมากเกินไปจะทำให้เกิดปัญหาได้ เช่น จัดให้บุคคลพูดเก่งอยู่กับคนไม่ค่อยพูด เป็นต้น

4. การเลือกสมาชิกเข้ากลุ่ม ควรพิจารณาว่าแต่ละบุคคล จะได้รับประโยชน์จากกลุ่ม และสามารถให้ความช่วยเหลือในกลุ่มได้ด้วย

เซอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and stone. 1971 : 457-461) กล่าวว่า บุคคลที่ไม่เหมาะสมที่จะเข้ากลุ่ม มีลักษณะดังนี้

1. ก้าวร้าวมาก
2. เหนียวายมากเกินไป
3. มีปัญหาการปรับตัวมาก ไม่เหมาะสมกับกลุ่มของคนปกติ
4. ไม่ควรจัดคนที่เป็ญาติหรือเพื่อนสนิทไว้ในกลุ่มเดียวกัน เพราะต่างรู้ปัญหาของอีกฝ่ายหนึ่งอยู่แล้ว ทำให้ไม่ได้ความรู้สึกที่แท้จริงของการเปิดเผยตนเองต่อหน้าผู้อื่น

โอลเซน (Ohlsen.1977:25-28) ได้เสนอแนวทางในการเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มไว้

4 ประการ คือ

1. อายุ ควรที่จะเลือกสมาชิกตามระดับชั้นเรียน ระดับวุฒิภาวะและอายุตามปฏิทินที่ไม่แตกต่างกัน เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาทางด้านการสื่อความหมายและการเข้าใจซึ่งกันและกัน

2. ความสามารถทางสติปัญญาไม่ควรแตกต่างกันมาก เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาในการสื่อความหมาย

3. เพศ จะจัดเพศหญิง เพศชาย แยกจากกันหรือรวมกันนั้นขึ้นอยู่กับวัย และปัญหาบางปัญหาอาจจะเหมาะสมกับกลุ่มที่มีสองเพศ แต่บางปัญหาเหมาะสมกับกลุ่มที่แยกเพศกัน

4. มีปัญหาธรรมชาติคล้ายคลึงกัน ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกรู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าของปัญหา และสามารถเข้าใจปัญหาได้ดีได้ร่วมกันอภิปราย และช่วยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกวิธีการแก้ปัญหาของตน

ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสม

ผู้ให้คำปรึกษาส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นตรงกัน ในเรื่องของกลุ่มการให้คำปรึกษาคือ มีความเห็นว่า ควรจะมีสมาชิกจำนวนน้อย แต่ไม่มีกำหนดจำนวนสมาชิกไว้อย่างแน่นอน

มาเจอร์ (Magler. 1964 : 54) ได้เสนอแนะว่า จำนวนสมาชิกในกลุ่มไม่ควรน้อยกว่า 7 คน และไม่ควรเกิน 10 คน เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสสื่อความหมายซึ่งกันและกันได้เต็มที่ สำหรับเด็กประถมศึกษาควรมีสมาชิกในกลุ่มให้น้อยกว่านี้ เนื่องจากถ้ากลุ่มใหญ่ขึ้น เวลาที่จะให้แต่ละสมาชิกแต่ละคนน้อยลงและความสัมพันธ์ที่มีต่อกันลดลงด้วย ถ้าสมาชิกมากเกินไปก็จะทำให้แตกเป็นกลุ่มย่อย

วัชร ทรัพย์มี (2531 : 105) มีความเห็นว่า ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มบุคคลที่จะเข้ากลุ่มจะต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ดังนั้น จำนวนสมาชิกในกลุ่มต้องไม่มากเกินไป คือประมาณ 6 - 10 คน

โอลเซน (Ohlsen . 1970 : 58) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรมีสมาชิกประมาณ 4 - 8 คน ซึ่งสอดคล้องกับ เซอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and stone. 1971 : 217) ที่กล่าวว่าจำนวนสมาชิกที่เหมาะสมที่สุด คือ 5 - 8 คน เพราะถ้ากลุ่มมีจำนวนสมาชิกมากขึ้น ความสัมพันธ์ในกลุ่มจะมีน้อยลง และสมาชิกจะพึ่งพาผู้ให้คำปรึกษามากกว่าที่จะปรึกษาหารือกับสมาชิกด้วยกัน

ระยะเวลาและจำนวนครั้งในการให้คำปรึกษา

คมเพชร จันทรศุกุล (2521 : 99) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรจัดให้มีขึ้น สัปดาห์ละ 3 ครั้ง และไม่ควรต่ำกว่าครั้งละ 1 ชั่วโมง หรือไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง และการสิ้นสุดการให้คำปรึกษา ควรกำหนดจำนวนครั้งไว้ประมาณ 6 - 7 ครั้ง โดยถือเป็นกลุ่มที่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ

วัชร ทรัพย์มี (2522 : 182) ได้เสนอว่า โดยปกติควรจะให้มีการให้คำปรึกษา สัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง สำหรับช่วงเวลาการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งนั้น ถ้าสมาชิกในกลุ่มเป็นวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ ควรใช้เวลา 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมงครึ่ง แต่ถ้าเป็นเด็กประถมศึกษา ไม่ควรใช้ช่วงระยะเวลานานเกิน 1 ชั่วโมง เพราะเด็กจะเกิดความเบื่อหน่ายได้

สถานที่เหมาะสมสำหรับการทำกลุ่ม

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภ (ม.ป.ป. : 235) ได้กล่าวว่า ห้องที่เหมาะสมสำหรับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรเป็นห้องที่เล็กกระทัดรัด เหมาะกับจำนวนสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้สมาชิกรู้สึกอิสระ และมีให้มีสิ่งภายนอกที่รบกวน หรือป้องกันมิให้สมาชิกหันไปสนใจกับสิ่งภายนอก สมาชิกในกลุ่มจะรู้สึกสบายใจเมื่อได้นั่งเป็นวงกลม ล้อมรอบโต๊ะหรือมีโต๊ะตรงกลางวงมากกว่าที่จะนั่งเป็นวงกลมเฉย ๆ ห้องสำหรับการให้คำปรึกษาในบางแห่ง จะติดตั้งเครื่องบันทึกเสียงไว้ด้วย

โอลเซน (Ohlsen.1970 : 29) กล่าวว่า สถานที่ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนสมาชิก เก้าอี้ควรนั่งได้สบายและจัดเป็นวงกลม เพื่อให้สมาชิกมองเห็นกันอย่างทั่วถึง พื้นห้องควรสะอาดและพร้อมที่จะให้สมาชิกนั่งกับพื้นได้ถ้าสมาชิกต้องการจะเปลี่ยนแปลงอริยาบทบ้าง

ชนิดของกลุ่ม

ราว (Rao. 1981 : 77) มีความเห็นว่าชนิดของกลุ่มควรเป็นกลุ่มปิด คือไม่มีการรับสมาชิกใหม่อีกในระหว่างให้คำปรึกษา แม้จะมีสมาชิกลาออกไปแล้วก็ตามเพราะการจัดเป็นกลุ่มเปิด จะทำให้สมาชิกมีปัญหาในเรื่องความไว้วางใจและความสนิทสนม

จากหลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามที่กล่าวมา สรุปได้ว่า สมาชิกที่จะเข้าร่วมกระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนี้ จะต้องเป็นบุคคลที่มีปัญหาล้ายคลึงกัน ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก เต็มใจที่จะแก้ปัญหาและเข้าร่วมกลุ่ม มีความสามารถที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ได้มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะของกลุ่มและจุดมุ่งหมายของกลุ่ม จำนวนสมาชิกที่เหมาะสมประมาณ 8-10 คน เวลาในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแต่ละครั้ง 1 - 1.30 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 วัน สถานที่ที่เหมาะสมกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรเป็นส่วนตัวและเหมาะสมกับจำนวนสมาชิก

พลังในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาต้องรู้และเข้าใจที่จะนำเอาพลังต่างๆ มาใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษา ให้มีความสมบูรณ์ซึ่ง คมเพชร จิตรศุภกุล (2521 : 97) กล่าวว่าไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. ข้อผูกพัน (Commitment) บุคคลจะได้รับประโยชน์จากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะต้องรับรู้และยอมรับว่ามีความต้องการที่จะรับคำปรึกษา จะต้องพูดถึงปัญหาทั้งหลายของตน จะแก้ไขและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ได้รับคำปรึกษาจากกลุ่ม

2. ความรับผิดชอบ (Responsibility) สมาชิกที่มีปัญหาจะต้องพยายามเพิ่มความรับผิดชอบสำหรับตนเอง และเพื่อการแก้ปัญหาในกลุ่ม
3. การยอมรับ (Acceptance) เมื่อสมาชิกให้การยอมรับตนเองจะเป็นผลให้บุคคลเกิดความเคารพนับถือตนเอง และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขาด้วย
4. ความดึงดูดใจ (Attractiveness) จะทำให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มเพิ่มขึ้น
5. ความปลอดภัย (Security) เมื่อสมาชิกมีความรู้สึกปลอดภัยในขณะที่อยู่ในกลุ่ม เขาจะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีการอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเขา มีการยอมรับความคิดเห็นของบุคคล ที่แสดงต่อตัวเขา และสามารถแสดงความรู้สึกของตนต่อบุคคลอื่น
6. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Belonging) สมาชิกทุกคนจะต้องมีความรู้สึกอย่างรุนแรงต่อความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการช่วยกลุ่ม
7. ความเครียด (Tension) การมีความเครียดและไม่พึงพอใจอยู่ในระดับพอเหมาะจะเป็นแรงจูงใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรม แต่ถ้าเครียดมากเกินไป จะทำให้กลุ่มไม่ได้ใช้ความสามารถที่จะเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ
8. ปทัสถานของกลุ่ม (Group Norms) สมาชิกย่อมต้องการได้รับความช่วยเหลือและไม่ต้องการจะให้คนอื่นมองข้ามไป ในแง่ของบุคคลที่แตกต่างไปจากสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่ม ที่มารับคำปรึกษาร่วมกัน

บทบาทของผู้นำกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะดำเนินไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จนั้นผู้นำกลุ่มต้องพยายามให้สมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์กันโดยผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษา จะเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายในกลุ่ม

ซึ่งบทบาทของผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษานั้น อารณ มหาคำ (2525 : 28 – 35) ได้สรุปจากความคิดของนักจิตวิทยาหลายคนไว้ ดังนี้

1. การเริ่มต้น ผู้นำจะต้องเตรียมวิธีการต่างๆสำหรับกลุ่มเพื่อให้กลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ผู้นำอาจนำด้วยคำถามปลายเปิด สำหรับผู้มีประสบการณ์น้อยอาจเริ่มต้นในการให้คำปรึกษาครั้งแรกด้วยการแนะนำตัวซึ่งกันและกันและถามกลุ่ม ให้กลุ่มพิจารณาข้อมูลที่สมาชิกแต่ละคนเสนอ เพื่อฝึกให้สมาชิกได้พัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบต่อกลุ่ม
2. การกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมและบทบาทหน้าที่ ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนของผู้นำด้วย

3. มีความสามารถและทักษะ เข้าใจในสิ่งที่สมาชิกต้องการและเข้าใจความรู้สึกของสมาชิก ให้การยอมรับและให้กำลังใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพ
4. สร้างบรรยากาศภายในกลุ่มให้สมาชิกรู้สึกปลอดภัยมีความไว้วางใจให้ความเคารพความคิดเห็นของกันและกัน อดทนต่อความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ให้สมาชิกรู้สึกว่าตนมีความสำคัญและเป็นเจ้าของกลุ่ม
5. ช่วยตั้งเป้าหมายให้สมาชิก สมาชิกจะตั้งเป้าหมายของตนเองเมื่อเขาเห็นประโยชน์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม คือ ช่วยให้สมาชิกเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นให้เขาเปลี่ยนแปลงความรู้สึกทัศนคติต่าง ๆ และพฤติกรรมที่จำเป็น
6. ย้ำถึงความติดต่อเนื่อง และสรุปบทบาทเหตุการณ์สำคัญในการให้คำปรึกษาที่ผ่านมาก่อนที่จะทำครั้งใหม่ เพื่อทำให้เกิดประสบการณ์ครั้งเดียวกัน
7. ให้ข้อมูลย้อนกลับ การสะท้อนความรู้สึก ทั้งคำพูดและการแสดงออก รวมทั้งการแปลความหมายและการทำความเข้าใจ ซึ่งผู้นำต้องกระตุ้นสมาชิกคนอื่น ๆ ให้กระทำด้วย เพื่อให้สมาชิกได้ตรวจสอบพิจารณาสิ่งที่เขาพูด ซึ่งให้เห็นว่ามี ความขัดแย้งหรือสอดคล้องกันอย่างไร ซึ่งช่วยให้สมาชิกรู้จักตนเองดีขึ้น
8. การลดความตึงเครียดผ่อนคลายความขัดแย้ง ความกลัวความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม และรับผิดชอบในการกำจัดพฤติกรรมบางอย่างที่จะเป็นอันตรายกับสมาชิก ผู้นำจะต้องเข้าไปสอดแทรกขัดขวางในบางกรณี เช่น สมาชิกพูดแทนกัน ขัดแย้งไม่ลงรอยกัน พูดวกวนสับสน หรือกล่าวโทษคนอื่น หรือสถานการณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือแยกกลุ่มกันโดยไม่สนใจกลุ่ม
9. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควรผู้นำกลุ่มควรแสดงความรู้สึกส่วนตัว ค่านิยม ประสบการณ์ของตนเองเมื่อเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก นอกจากนี้ผู้นำควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้สมาชิกดูเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือวิธีการต่างๆ ที่ใช้แก้ปัญหาของสมาชิกกลุ่มได้
10. ผู้นำต้องคอยสังเกตและประเมินพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคนรวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มว่า จะเกิดอะไรขึ้นบ้างในกลุ่มอาจทำได้โดยการถาม เช่น มีอะไรเกิดขึ้นขณะนี้

บทบาทของสมาชิก

โลรีซ์ โพธิ์แก้ว (2523 :9-10) กล่าวถึง บทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ที่จะทำให้การให้คำปรึกษากลุ่มมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ไม่พูดเรื่องนอกกลุ่ม สมาชิกควรพูดถึงเฉพาะบุคคลที่อยู่ในกลุ่ม สิ่งที่พูดในกลุ่มจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่นำไปพูดนอกกลุ่ม
2. การฟัง สมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้สนใจ รับฟังสมาชิกคนอื่นพูดทั้งเนื้อหาและความรู้สึก ถ้ามีความยากลำบากในการฟังควรจะรีบบอกผู้พูดไม่ควรจะปล่อย
3. การวิพากวิจารณ์ สมาชิกควรพูดถึงสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ที่นี้ เดี่ยวนี้ อย่างไร
4. การใช้สติปัญญาด้วยเหตุผล สมาชิกย่อมได้รับการกระตุ้นให้แสดงการร่วมความคิดและความรู้สึกซึ่งเป็นส่วนตัว จะผลัดเปลี่ยนกันไปถึงเรื่องราวต่างๆของสังคม และสนใจเรื่องราวเป็นรายบุคคลต่อไป
5. การตั้งคำถาม การถามควรถามในลักษณะของคำอธิบายเพิ่มเติม ขอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ
6. การเจาะระดับความรู้สึก จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกเพื่อให้เขารู้ว่าเขาคือใคร และรู้สึกอย่างไร อย่างแท้จริง
7. ความรู้สึกและความคิดเห็น สมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้เข้าใจว่า สิ่งที่คิดและรู้สึกเป็นสิ่งที่แยกออกจากกัน

ขั้นตอนในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ทองเรียน อมรัชกุล (2520 :113-120) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของกระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า มีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นก่อตั้งกลุ่ม (The Involvement Stage) ในขั้นนี้ สมาชิกที่เข้ากลุ่มยังไม่กล้าเปิดเผยเพราะยังไม่ไว้วางใจในกลุ่มผู้ให้คำปรึกษาจะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ และสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในกลุ่มและต้องใช้เวลาแก่สมาชิกพอสมควรอย่าเร่งรีบ
2. ขั้นการเปลี่ยนแปลงลักษณะของกลุ่ม (The Transition Stage) เป็นขั้นต่อจากขั้นแรก กลุ่มเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการขึ้นบ้าง สมาชิกเริ่มรู้สึกไว้วางใจกันแต่ก็ยังมีความวิตกและตั้งเครียดอยู่บ้าง ผู้ให้คำปรึกษาต้องพยายามชี้แจงให้สมาชิกกล่าวอภิปรายปัญหาของตนเองอย่างเปิดเผย
3. ขั้นดำเนินงาน (The Working Stage) ขั้นนี้สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่มจะดีขึ้นมากเปิดเผยตัวเองอภิปรายปัญหาตามความเป็นจริงร่วมกันแก้ปัญหาสมาชิกทุกคนได้สำรวจตัวเองเข้าใจปัญหาและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
4. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา (The Ending Stage) เมื่อสมาชิกเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนเป็นตัวของตัวเอง รู้จักวิธีแก้ปัญหา นำความคิดและประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยความเต็มใจไม่มีข้อข้องใจตกค้างก็ยุติการให้คำปรึกษากลุ่มได้

ข้อดีของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

เจียรนีย์ ทรงชัยกุล (2529 : 418-419) ได้กล่าวถึงข้อดีของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจใหม่ว่า ไม่เพียงแต่ตนผู้เดียวเท่านั้นที่ประสบปัญหาผู้อื่นก็ประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันด้วย ความรู้สึกโดดเดี่ยวความละอายและความรู้สึกแปลกประหลาดจะลดลง ความยอมรับในตนเองและความเข้าใจในตนเองจะเพิ่มขึ้น
 2. ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้สึกยอมรับและนับถือตนเองมากขึ้น เพราะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาของสมาชิกผู้อื่น ดังนั้นสมาชิกแต่ละคนจะเกิดความรู้สึกว่า ตนเองมีความสามารถ มีคุณค่าและมีความสำคัญ เพราะเขาเป็นทั้งผู้ให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกผู้อื่นและในขณะเดียวกันเขาก็เป็นทั้งผู้รับความช่วยเหลือแก่สมาชิกผู้อื่นและก็เป็นทั้งผู้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในกลุ่มด้วย
 3. ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้รับประสบการณ์ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกผู้อื่น มีโอกาสฝึกการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเป็นอิสระและสมาชิกทุกคนต่างก็มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือสนับสนุนให้เขาบรรลุเป้าหมาย
 4. ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของเขาในหลายๆ แง่มุม จากสมาชิกของกลุ่มซึ่งอาจจะเคยประสบปัญหาชนิดเดียวกันมาแล้ว ซึ่งจะช่วยให้เขามีประสบการณ์ที่กว้างขวางในการเผชิญกับปัญหา และสามารถตัดสินใจเลือกทางแก้ไขได้ถูกต้องและรอบคอบขึ้น
 5. ช่วยแบ่งเบาภารกิจของผู้ปกครอง ครู ครูฝ่ายปกครอง และผู้บริหารเพราะสมาชิกในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความรู้สึกยอมรับในความคิดเห็น และคำแนะนำของเพื่อนวัยเดียวกันกับตน ที่เผชิญปัญหาที่คล้ายคลึงกับตนมากกว่าจะยอมเชื่อผู้ใหญ่ หรือผู้ใหญ่ที่ชอบแสดงอำนาจ หรือไม่ให้สิทธิและอิสระแก่เขามาช่วยเหลือเขา
 6. ช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับคำปรึกษาเป็นจำนวนประมาณ 4-8 คน ซึ่งเป็นการประหยัดบุคลากร เวลา และงบประมาณ ซึ่งมีอยู่จำกัด
- นอกจากนั้น กาชดา (Gazda .1967 : 44-75) และกาชดาและมิโซว์ (Gazda and Measows. 1963 : 306-310) ได้กล่าวถึง ประโยชน์และคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ว่าสมาชิกจะเกิดความเข้าใจว่าคนอื่น ๆ ก็มีปัญหาเช่นเดียวกับเขา การยอมรับ การสนับสนุนจากสมาชิกในกลุ่ม จะทำให้การยอมรับที่เผชิญปัญหาของแต่ละคน กลุ่มเป็นตัวแทนของสังคมจริง ๆ เป็นที่ซึ่งสมาชิกทุกคนมีโอกาที่จะแสดงความรู้สึกของตน ตลอดจนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนได้จากการที่ตระหนักถึงความปลอดภัย ความไว้วางใจจากสมาชิกคนอื่นภายในกลุ่ม สมาชิกเรียนรู้ที่จะมีการให้และรับความช่วยเหลือตามบทบาทของตนภายในกลุ่ม

สมาชิกมีโอกาสที่จะเรียนรู้วิธีการแก้ไขของสมาชิกคนอื่นด้วยการสังเกต การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มักจะทำให้สมาชิกในกลุ่มต้องการที่จะได้รับการช่วยเหลือเป็นรายบุคคลบรรเทาภาคแห่งความเป็นกันเองของกลุ่มทำให้สมาชิกรู้สึกเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน ทำให้นำไปสู่การเปิดเผยปัญหาทางครอบครัว การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ผลมากสำหรับวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแสวงหาเอกลักษณ์ของตนและต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การที่นักจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ได้พบปะกับสมาชิกหลายคนในเวลาเดียวกัน ช่วยประหยัดเวลาและเปิดโอกาสให้นักจิตวิทยาการให้คำปรึกษาได้ใช้เวลาสำหรับบุคคลอื่น ๆ ได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

เจียร์นีย์ ทรงชัยกุล (2529 : 419) ได้กล่าวถึง ข้อจำกัดบางประการของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความสามารถประสบการณ์และความสนใจของผู้ให้คำปรึกษาเป็นส่วนใหญ่ เช่น การเลือกสมาชิกของกลุ่มที่เหมาะสม การควบคุมกิจกรรมของกลุ่มให้ดำเนินไปสู่เป้าหมาย
2. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ให้ความสำคัญกับปัญหาร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม ดังนั้น ปัญหาเฉพาะของสมาชิกบางคนซึ่งต้องการวิเคราะห์และวินิจฉัยอย่างละเอียดจึงมีความสำคัญเป็นรองลงไป ด้วยเหตุนี้ จึงอาจเป็นสาเหตุให้สมาชิกบางคนขาดกำลังใจและขาดแรงกระตุ้น เพื่อที่จะแก้ไขปัญหหรือพัฒนาดตนเองอย่างเต็มที่
3. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มอาจจะไม่บังเกิดผลสำเร็จด้วยดีตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เพราะลักษณะและวิธีการของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเป็นอุปสรรคต่อผู้รับคำปรึกษาซึ่งประสบปัญหาจริง ๆ แต่ไม่กล้าเปิดเผยตัวเองอย่างเต็มที่ต่อสมาชิกของกลุ่มเพราะกลัวว่าจะเสียสถานภาพของตนในกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

1.1.2 เอกสารเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

(Behavior Therapy)

ภูมิหลังของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ครัมโบลท์ (สมพร สุทัศนีย์. 2533 : 159; อ้างอิงมาจาก Krumboltz. 1964) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด สหรัฐอเมริกา เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาพฤติกรรมนิยม ซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบคลาสสิก (Classical Conditioning) และการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม (Operant Conditioning) ที่เชื่อว่ามนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมของมนุษย์จึงเกิดจากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ดังนั้น

กระบวนการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมจึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมใหม่ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ ผู้ให้คำปรึกษาจะให้ความสำคัญกับพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมา จะต้องเป็นพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้ การให้คำปรึกษาจะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอย่างมีขั้นตอน ซึ่งการดำเนินการให้คำปรึกษาอาจจะจัดในห้องให้คำปรึกษา หรือจัดในสถานการณ์จริงของผู้รับคำปรึกษาก็ได้

วิญญู พูลศรี (2531 : 321) ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมว่า เป็นการให้คำปรึกษาที่ใช้พื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ อันเนื่องมาจากได้รับการฝึกหัด (Practice) หรือการมีประสบการณ์กับเรื่องนั้น ๆ โดยตรง (Experience) ผู้ให้คำปรึกษาตามทฤษฎีนี้ จะเน้นวิธีการที่มีระบบที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษา

นอกจากนี้ การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมนี้ยึดหลักว่า พฤติกรรมของมนุษย์เป็นสิ่งที่เรียนรู้และเปลี่ยนแปลงได้ ผู้ให้คำปรึกษาจะใช้หลักการเรียนรู้เป็นวิธีการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยจะเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมกับผู้รับคำปรึกษาแต่ละคน

ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์และหลักการในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

อาภา จันทรสกุล (2523 : 22) ได้กล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ว่า มนุษย์เกิดมาไม่มีทั้งดีและเลว มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ทำให้เกิดขึ้นได้โดยการจัดสิ่งแวดล้อมภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ การเรียนรู้เดิมสามารถทำให้หมดไปและทำนองเดียวกันสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นใหม่ มนุษย์สามารถที่จะควบคุมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้แม้จะอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมก็ตาม

เจียรนัย ทรงชัยกุล (2533 : 771) อธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม ดังนี้

1. มนุษย์เกิดมาอย่างเป็นกลางๆ เหมือนกับเป็นกระดานชนวนที่ว่างเปล่า คือไม่มีทั้งสิ่งที่ดีและเลวติดตัวมาแต่กำเนิด แต่พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลผลิตซึ่งเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
2. มนุษย์มีความสามารถที่จะควบคุม และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้ แม้ว่าสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ก็ตาม

นอกจากนี้ ทอริเซน (วิญญู พูลศรี. 2531 : 322-324 ; อ้างอิงมาจาก Thorensen. 1969) ได้อธิบายความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์และหลักการให้คำปรึกษาตามแนวทางของพฤติกรรมนิยม ไว้ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ดังนั้นพฤติกรรมจึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้
2. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของบุคคลได้ด้วย
3. การเปลี่ยนแปลงของบุคคล จะเป็นไปตามหลักของการใช้ตัวแบบทางสังคม (Social Modeling) และหลักการใช่วิธีการเสริมแรง
4. มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ถ้าบุคคลใดสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้บุคคลนั้นก็มีโอกาสที่จะกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปตามที่ต้องการได้
5. แม้ว่าสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็ตาม แต่มนุษย์สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้
6. บุคลิกภาพของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยใช้วิธีการวางเงื่อนไขด้วยการให้รางวัล การลงโทษและพฤติกรรมของมนุษย์ก็เช่นเดียวกันจะมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยการเรียนรู้
7. นักพฤติกรรมนิยมเชื่อว่าบุคคลเกิดมาไม่ได้มีความดีหรือเลวติดตัวมาตั้งแต่เกิด พฤติกรรมทั้งหลายของบุคคล ได้มาจากการเรียนรู้ ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเข้าใจที่มาของพฤติกรรม
8. พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากการถูกกำหนดด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อน (Antecedent Event) ดังนั้น จึงสามารถคาดคะเนการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ได้และถ้าสามารถควบคุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อนได้ ก็จะสามารถควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์
9. ผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นผู้สร้างหรือจัดสภาพการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้รับคำปรึกษาได้เรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
10. การให้คำปรึกษาเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหยุดนิ่ง หรือกำหนดทิศทางได้ล่วงหน้าเป็นเวลานานๆ และไม่ได้จัดทำเฉพาะในห้องให้คำปรึกษาเท่านั้นแต่ต้องจัดในสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ด้วย
11. กระบวนการปรึกษาประกอบด้วย การช่วยให้ผู้รับคำปรึกษามองเห็นปัญหาและมีความเห็นพ้องต้องกันในพฤติกรรมที่จะต้องการปรับปรุงแก้ไข การตั้งเป้าหมายที่จะสามารถวัดความก้าวหน้าได้
12. ผู้ให้คำปรึกษาจัดกลวิธีที่เหมาะสมในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงกลวิธีใหม่ หากพบว่ากลวิธีที่เลือกใช้ไปแล้วนั้น ไม่ได้ผล

13. ประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษาจะวัดได้จากผลของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ภายหลังจากการให้คำปรึกษา

จุดมุ่งหมายในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

คอร์เลย์ (Corley. 1991 : 295) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายเป็นสิ่งสำคัญในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมโดยมีจุดมุ่งหมายคือ การสร้างสภาพการณ์เรียนรู้ใหม่ให้แก่ผู้รับคำปรึกษา ซึ่งการเรียนรู้นั้นควรจะแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ ผู้รับคำปรึกษาเป็นผู้ตั้งจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับคำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมโดยผู้รับคำปรึกษาจะกำหนดจุดมุ่งหมายของการปรับหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมว่า ควรจะมีขอบเขตมากน้อยเพียงใดการประเมินผลและการให้คำปรึกษาจะกระทำพร้อมกันไปตลอดเวลาของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

วัชร ทรัพย์มี (2533 : 158) ได้กล่าวถึง การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมว่า เป็นจุดมุ่งหมายที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างผู้รับคำปรึกษาแต่ละคนกับผู้ให้คำปรึกษาว่า ประสงค์ที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมใดและผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาว่า มีสภาพการณ์ใดบ้างที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่กำหนดให้ผู้รับคำปรึกษาปฏิบัติและพฤติกรรมนั้นต้องสังเกตได้

ปราณี รามสูตร (2523 : 213) กล่าวว่า จุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม มุ่งให้ผู้รับคำปรึกษาเรียนรู้ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใหม่โดยระบุเจาะจงที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมเฉพาะอย่างโดยชัดเจนและพฤติกรรมที่จะเปลี่ยนนั้นเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้

ลักษณะสำคัญของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

สมพร สุทัศนีย์ (2523 : 160-161) และอาภา จันทรสกุล (2535 : 221) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมไว้ดังนี้

1. เป้าหมายของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป้าหมายถึงต้องชัดเจนในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ วัดได้ ประเมินได้ และกำหนดเป้าหมายนั้นผู้รับคำปรึกษาจะต้องเป็นผู้วางเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยตนเอง
2. ผู้ให้คำปรึกษามีหน้าที่จัดประสบการณ์ใหม่ เลือกเทคนิคและคอยกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นโดยการเสริมแรง
3. การเลือกใช้เทคนิคและวิธีการแก้ไขพฤติกรรมตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีมากมายหลายเทคนิค ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องพิจารณาเลือกใช้เทคนิคและวิธีการตามความเหมาะสม

หลักการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรม

ได้แก่การเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม (Operant Conditioning)

สกินเนอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 28-29 ; อ้างอิงมาจาก Skinner. 1930 : 168 - 177) กล่าวถึง หลักพฤติกรรมของอินทรีย์ว่า พฤติกรรมของอินทรีย์อยู่ภายใต้การควบคุมของการวางเงื่อนไขผลกรรมที่อินทรีย์ได้รับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เงื่อนไขผลกรรม แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. เงื่อนไขเสริมแรง (Contingency of Reinforcement) หมายถึง เงื่อนไขของการให้ผลกรรมที่อินทรีย์พอใจ

2. เงื่อนไขการลงโทษ (Contingency of Punishment) หมายถึงเงื่อนไขของการให้ผลกรรมที่อินทรีย์ไม่พอใจ

สำหรับคำว่า เงื่อนไข (Contingency) ในที่นี้จะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรมในสภาพหนึ่ง ๆ ซึ่งสามารถเขียนได้ว่า ถ้าแล้ว.....ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พฤติกรรม	ผลกรรม
ถ้า ขยันเรียน	สอบได้
ถ้า วิ่งไปชนกระจก	หน้าผากแตก
ถ้า พูดจาสุภาพอ่อนหวาน	เป็นที่ชอบพอของผู้ที่พบเห็น

จากตัวอย่าง อินทรีย์จะเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมที่อินทรีย์กระทำ และผลกรรม ผลกรรม ๆ หนึ่งอาจจะเกิดจากพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งการที่อินทรีย์เรียนรู้ว่าพฤติกรรมอะไรจะนำไปสู่ผลกรรมอะไร เป็นการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม

สมพร สุทัศนีย์ (2533 : 162) ได้อธิบายหน้าที่และบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมว่า การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมนั้น ผู้ให้คำปรึกษาต้องเป็นผู้ที่กระฉับกระเฉงว่องไว มีบทบาทและหน้าที่ในการจัดประสบการณ์ให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนาและช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาไปสู่เป้าหมาย คือ มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ผู้ให้คำปรึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้ คือ

1. เป็นผู้ชี้แนะแนวทาง
2. เลือกใช้เทคนิคให้เหมาะสมกับปัญหา
3. เป็นตัวแบบ
4. จูงใจให้ผู้รับคำปรึกษาแก้ไขพฤติกรรม

จากบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวทำให้เห็นชัดเจนว่า ผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่วางเงื่อนไขและควบคุมพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษานั้นเอง สำหรับผู้รับคำปรึกษาจะต้องมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองให้ความร่วมมือในการใช้เทคนิคต่างๆ มีความกระตือรือร้นในการแสดงพฤติกรรมใหม่

ขั้นตอนในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

สมพร สุทัศนีย์ (2533 : 161-163) ได้อธิบายขั้นตอนของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม ดังนี้

1. การระบุพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ผู้ให้คำปรึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของผู้รับคำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ การสังเกต และบันทึกพฤติกรรม ข้อมูลที่ได้นี้จะช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาของผู้รับคำปรึกษาและสามารถระบุปัญหาได้ชัดเจนในการเก็บข้อมูลนี้ ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องใช้เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับคำปรึกษาเพื่อให้เกิดความไว้วางใจและให้ความร่วมมือ

2. การตั้งเป้าหมาย ผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาจะต้องตั้งเป้าหมายร่วมกันว่าจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในลักษณะใด ซึ่ง ครัมโบลท์ และธอเรเซน (Krumboltz and Thoresen. 1969 : 1-2) กล่าวถึงการตั้งเป้าหมายว่า การตั้งเป้าหมายจะต้องอยู่ในรูปของพฤติกรรมที่ชัดเจนเฉพาะเจาะจง ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 2.1 เป้าหมายนั้นตรงกับความต้องการของผู้รับคำปรึกษา
- 2.2 ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาไปสู่เป้าหมาย
- 2.3 เป็นเป้าหมายที่สามารถประเมินได้

3. หน้าที่และบทบาทของผู้ให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่กระฉับกระเฉงกระตือรือร้น ว่องไว มีบทบาทและหน้าที่ในการจัดประสบการณ์ให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ซึ่งผู้ให้คำปรึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

- 3.1 เป็นผู้ชี้แนะแนวทาง
- 3.2 เลือกใช้เทคนิคให้เหมาะสมกับปัญหา
- 3.3 จูงใจให้ผู้รับคำปรึกษาแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
- 3.4 เป็นตัวแบบ

วิธีการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาไปสู่เป้าหมายนั้นผู้ให้คำปรึกษาจะต้องอธิบายจำเป็นพื้นฐานในการให้คำปรึกษาเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจ ยอมรับและตั้งใจแน่วแน่ในการปรับหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง

4. การประเมินผล การประเมินผลของการให้คำปรึกษาว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ทำได้โดยการให้ผู้รับคำปรึกษา รายงานผลความคืบหน้าของพฤติกรรมที่ตนต้องการแก้ไข รายงานนั้นจะทำการบันทึกพฤติกรรมก่อนและหลังการให้คำปรึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมทั้งสองระยะเวลาว่าเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ถ้าไม่ได้ผลก็กลับไปวิเคราะห์พฤติกรรมว่าเทคนิคและวิธีการที่เลือกใช้เหมาะสมหรือไม่ หรือควรเปลี่ยนแปลงอย่างไรเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

นอกจากนี้ ก่อนที่จะยุติการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาควรจะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้นำสิ่งที่เรียนรู้จากการให้คำปรึกษาไปใช้ในสภาพการณ์อื่นต่อไป (วัชร ทรัพย์มี. 2525 : 199)

กลวิธีและเทคนิคในการให้คำปรึกษา

อัลเลนคิต (สมพร สุทัศน์ย์. 2533 : 160 ; อ้างอิงมาจาก Ollendick .1966 :525 – 526) กล่าวถึงเทคนิคในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมว่า เดิมเทคนิคที่ใช้ในกระบวนการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้แบบคลาสสิกของวัตสัน การเรียนรู้แบบแสดงการกระทำของ สกินเนอร์ และการเรียนรู้จากการสังเกตตัวของ แบนดูรา แต่ปัจจุบันแนวคิดในการ แก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมมีความหมายกว้างขวางกว่าเดิม โดยแนวคิดในเรื่องของการใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเปลี่ยนไปเน้นที่ความต้องการของผู้มารับคำปรึกษา

1.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎี

พฤติกรรมนิยม

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซาราสัน และเจนเจอร์ (วัชร ทรัพย์มี. 2533 : 165 ; อ้างอิงมาจาก Sarason and Genger.1968) ได้ทดลองโครงการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมกับอันธพาลวัยรุ่น โดยใช้วิธีการให้เด็กเหล่านั้นเรียนรู้จากตัวแบบโดยสังเกตจากตัวบุคคลจริง อันธพาลวัยรุ่นเหล่านี้อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกำลังอยู่ในระหว่างรอการปล่อยตัว นักจิตวิทยามีความเชื่อว่า พฤติกรรมของอันธพาลวัยรุ่น คือการต่อต้านสังคม โดยแบ่งอันธพาลวัยรุ่นออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยมีตัวแบบอยู่ด้วย 2 คน ผลปรากฏว่าจากการให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเอง และสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ปรากฏว่า การกระทำและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนไปสู่แนวทางที่พึงปรารถนา เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

ปีช (วัชร ทวีปมี.2533 : 165 ; อ้างอิงมาจาก Beach. 1965) ได้จัดโครงการเพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแก่เด็ก โดยให้เด็กเรียนรู้จากตัวแบบโดยฟังแถบบันทึกเสียง กลุ่มเด็กตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ โดยมีตัวแบบคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 คน ชาย 3 คน หญิง 3 คน และมีผู้ให้คำปรึกษาเป็นตัวแทนด้วย จัดบันทึกเสียงในสถานการณ์ต่าง ๆ ผลปรากฏว่าผลการเรียนของเด็กกลุ่มทดลองดีขึ้น และผู้ปกครองแจ้งว่าลูกของตนเอาใจใส่ทำการบ้านและทบทวนบทเรียนมากขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

สุนันท์ บุญอ่ำ (2537 : 34) ได้ทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่ออัตมโนทัศน์ทางด้านร่างกายและการลดน้ำหนัก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 2536 พบว่าภายหลังการให้คำปรึกษาแล้ว นักเรียนมีอัตมโนทัศน์ทางด้านร่างกายดีขึ้นและมีน้ำหนักลดลงมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

ประภาพรพรณ นาคข้าพันธ์ (2536 : 71) ได้ศึกษาผลของการคำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพื่อลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนลดลง

1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม

1.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม

ความหมายของการปรับพฤติกรรม

การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) มีผู้ให้ความหมายไว้หลายคนดังนี้

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 14) กล่าวว่า เป็นการใช้เทคนิคหรือวิธีการปรับพฤติกรรมวิธีใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีผลผสานกัน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตลอดทั้งสร้างสรรค์และเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

โวลเป (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2536 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Wolpe.1969) กล่าวว่า การปรับพฤติกรรมเป็นผลที่ได้จากการทดลองหลักของการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่เหมาะสมให้เหมาะสมขึ้น ส่วนโอแลรี่ และวิลสัน (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2536 : 2; อ้างอิงมาจาก O'Learys and Wilson.1987) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้และข้อค้นพบจากจิตวิทยาการทดลอง เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์

ชัยพร วิชชาวุธ และธีระพร อวรรณโณ (2525 : ~~2526~~) ได้ให้ความหมายว่า การปรับพฤติกรรมเป็นการประยุกต์หลักการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล

มิกุลัส (Mikulas.1978 อ้างใน ประเทือง ภูมิภัทราคม. 2540 : 19) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการปรับพฤติกรรม คือ การประยุกต์หลักการพฤติกรรมที่ได้จากการทดลองเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรม

คาลิช (Kalish.1981 อ้างในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต.2526 ข:321) การปรับพฤติกรรม หมายถึง การนำเอาหลักพฤติกรรมมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ประเทือง ภูมิภัทราคม (2540 : 19) การปรับพฤติกรรม หมายถึง การประยุกต์หลักการพฤติกรรมหรือหลักการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรม โดยเน้นที่พฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้หรือวัดได้เป็นสำคัญ

จากความหมายของการปรับพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรม หมายถึงการประยุกต์หลักพฤติกรรมหรือหลักการเรียนรู้ เพื่อทำให้บุคคลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ลักษณะของการปรับพฤติกรรม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต.2526:9-10) แบ่งออกเป็น 7 ลักษณะ คือ

1. มุ่งที่พฤติกรรมโดยตรง โดยที่พฤติกรรมนั้นจะต้องสังเกตได้และวัดได้ตรงกันซึ่งพฤติกรรมในที่นี้หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำแสดงออก ตอบสนองหรือโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยินได้ นับได้ อีกทั้งวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็นวิสัยว่าการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้น เป็นภายในหรือภายนอกก็ตาม เช่น การร้องไห้ การกิน การคิด การเดินของซีฟร การอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. ไม่ใช่คำที่เป็นการตีตรา เช่นคำว่า ก้าวร้าว ฉลาด โง่ ขี้เกียจ เกเร เพราะคำตีตราเหล่านี้มักจะเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ๆ ที่รวมพฤติกรรมหลาย ๆ ลักษณะเข้าด้วยกัน ทำให้ไม่ชัดเจนแก่การสังเกตให้ตรงกัน นอกจากนี้บุคคลที่ถูกตีตราอาจพยายามทำตนให้มีลักษณะเหมือนที่ตีตราด้วย

3. พฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปกติหรือไม่ปกติก็ตาม ย่อมเกิดจากการเรียนรู้ในอดีตทั้งสิ้น ดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้

4. การปรับพฤติกรรมจะเน้นที่สภาพและเวลาในปัจจุบันเท่านั้น แม้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในอดีตก็ตาม แต่เงื่อนไขสิ่งเร้าและผลกรรมในสภาพปัจจุบันเป็นตัวกำหนดว่าพฤติกรรมที่เรียนรู้ในอดีตนั้นจะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือลดลง ดังนั้น ถ้าสามารถวิเคราะห์ได้ว่าสิ่งเร้าและผลกรรมที่ทำให้พฤติกรรมเหล่านั้นเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือลดลงในสภาพปัจจุบัน

ก็สามารถทำให้รับสิ่งเร้าและผลกรรมนั้นได้เหมาะสมยิ่งขึ้น จะทำให้พฤติกรรมดังกล่าวนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

5. การปรับพฤติกรรม จะเน้นวิธีการทางบวกมากกว่าจะใช้วิธีการลงโทษในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล เนื่องจากเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมจะเน้นที่การเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น วิธีการทางบวกเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์น้อยกว่าการใช้วิธีการลงโทษอีกด้วย

6. วิธีการปรับพฤติกรรมนั้น สามารถใช้ได้เหมาะสมตามลักษณะปัญหาของแต่ละบุคคล เนื่องจากมีความเชื่อว่าบุคคลแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน วิธีหนึ่งอาจจะใช้ได้ผลกับคน ๆ หนึ่ง แต่อาจจะใช้ไม่ได้ผลกับคนอื่นอีกหลาย ๆ คน

7. วิธีการปรับพฤติกรรม เป็นวิธีการที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วว่ามีประสิทธิภาพและได้ผลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

มิคุลัส (Mikulas. 1978 9-12) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของการปรับพฤติกรรมไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การปรับพฤติกรรมไม่เน้นอดีต (Ahistorical) หมายความว่า การปรับพฤติกรรมไม่สนใจมากนักว่า บุคคลมาจากไหนและปัญหาเกิดมาอย่างไรในอดีต แต่จะให้ความสนใจพฤติกรรมของบุคคลที่นี่และขณะนี้ (Here and Now) เป็นสำคัญ คือ สนใจว่าปัจจัยใดในขณะนั้นก่อให้เกิดและคงไว้ซึ่ง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในปัจจุบันแต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า จะไม่สนใจข้อมูลในอดีตอย่างสิ้นเชิงเสียเลย ข้อมูลในอดีตจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับพฤติกรรมในกรณีที่ข้อมูลนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักปรับพฤติกรรมทราบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม

2. การปรับพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการใช้การตีตรา หลีกเลี่ยงการจัดประเภทบุคคล และ การใช้คำบางคำ เช่น คำว่า “อปกติ” ทั้งนี้เพราะการตีตราและการจัดประเภทบุคคลอาจจะมีประโยชน์ในเชิงการบริหารและการสื่อสารและอาจช่วยแนะว่า ตัวแปรใดที่ควรพิจารณาในระหว่างการประเมินพฤติกรรม แต่การตีตราและการจัดประเภทบุคคลไม่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์พฤติกรรมมากนัก ตรงกันข้ามการตีตราบุคคลอาจจะเป็นการทำลายบุคคล (คนที่ถูกตีตราว่า เป็นคนอย่างไร อาจจะทำให้บุคคลมี พฤติกรรมเช่นนั้นก็ได้ เช่น คนที่ถูกตีตราว่าเป็นคนเกียจคร้าน ซึ่งความจริงเขาอาจจะไม่ได้เป็น อาจจะไม่เปลี่ยนแปลงไปในทางเกียจคร้านมากยิ่งขึ้นก็ได้) นอกจากนี้ การตีตราหรือการจัดประเภทบุคคลอาจจะทำให้นักปรับพฤติกรรมมองข้ามพฤติกรรมที่เป็นแบบฉบับของบุคคลนั้นได้

คำศัพท์เช่น คำว่า “อปกติ” “เบี่ยงเบน” และคำว่า “ความเจ็บป่วยทางจิต” คำเหล่านี้เป็นภาวะสันนิษฐาน (Construct) ซึ่งบุคคลในแต่ละวัฒนธรรมให้นิยามไม่ตรงกัน พฤติกรรมอย่างหนึ่งอาจถือว่าเป็นพฤติกรรมปกติในสังคมหนึ่ง แต่อาจเป็นพฤติกรรมปกติใน

อีกสังคมหนึ่งก็ได้ (เช่น เด็กพูดโต้แย้งผู้ใหญ่ในสังคมตะวันตกถือว่าเป็นพฤติกรรมปกติ เป็นการกล้าแสดงออก แต่ในสังคมไทยส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับอาจถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ขาดสัมมาคารวะ เป็นสิ่งที่ไม่ควรประพฤติ)

3. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นเรื่องเข้าใจได้ (Sensible) หมายความว่า ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้น เหตุผลของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือโปรแกรมเฉพาะของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางโปรแกรม สามารถอธิบายให้ผู้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเข้าใจได้โดยที่พวกเขาเหล่านี้ ไม่จำเป็นต้องรู้รูปแบบเชิงทฤษฎีและคำนิยามเฉพาะใดๆ ก็ได้ (เพราะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่มีความชัดเจนสามารถเข้าใจได้ง่าย) การให้เหตุผลและทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องได้ จะทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้นเป็นอย่างดีในการดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

4. ความสัมพันธ์ระหว่างนักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกับผู้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่จำเป็นต้องเป็นความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว (One-to-One Relationship) นั้นหมายความว่า ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลได้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมก็ไม่จำกัดว่าจะต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นรายบุคคล ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสามารถฝึกครู ฝึกผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้องอื่นใดให้สามารถใช้เทคนิคการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างก็สามารถกระทำกับบุคคลเป็นกลุ่มพร้อมกันได้

5. ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สามารถฝึกบุคคลให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้เทคนิคที่ใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ เทคนิคการควบคุมตนเอง (Self control) ซึ่งเป็นวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ฝึกให้บุคคลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนด้วยตนเอง เทคนิคการควบคุมตนเองเป็นเทคนิคที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย แต่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป็นอย่างมาก บุคคลสามารถเรียนรู้ทักษะการควบคุมตนเองจากแหล่งต่าง ๆ ได้ เช่น จากนิตยสารและจากตำรา จากคลินิก จากโทรทัศน์ หรือจากการให้คำปรึกษาและการฝึก เป็นต้น

1.2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนแก้ไข

ความหมายของการวางแผนแก้ไข

การวางแผนแก้ไขเป็นเทคนิคหรือวิธีปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การวางแผนแก้ไขที่ควรใช้ในการเพิ่มพฤติกรรมได้แก่ การวางแผนแก้ไขเป็นรายบุคคล และการวางแผนแก้ไขเป็นกลุ่ม

การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล (Individual Contingency) เป็นการให้การเสริมแรงด้วยการวางเงื่อนไขเฉพาะคนซึ่งจะได้รับการเสริมแรง อันเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำของตนเอง ผลกรรมของตนเองขึ้นกับตนเองไม่ได้ขึ้นกับกลุ่ม (Millerson and Leslie. 1979 : 441)

การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม (Group Contingency) คือวิธีการปรับพฤติกรรมโดยกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรงต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือของกลุ่มบุคคลนั้นทั้งกลุ่ม โดยที่กลุ่มบุคคลนั้นทั้งกลุ่มจะได้รับการเสริมแรงอันเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือบุคคลทั้งกลุ่มนั้นแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2536 : 100)

ลักษณะของการวางเงื่อนไข

ลักษณะของการวางเงื่อนไขผลกรรมการเสริมแรง แคชดิน (Kazdin.1975 : 140–146) กล่าวว่า การวางเงื่อนไขผลกรรมการเสริมแรงสามารถทำได้ 3 ลักษณะคือ

1. การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล (Individualized Contingency) เป็นการวางเงื่อนไขซึ่งมีเกณฑ์การเสริมแรงหรือผลกรรมเฉพาะที่สร้างขึ้นสำหรับบุคคลใดบุคคลหนึ่งถ้ามีหลายคนในโปรแกรมจะต้องสร้างเงื่อนไขเฉพาะแต่ละคน เงื่อนไขอาจจะต่างกันที่พฤติกรรม หรือเกณฑ์การให้ตัวเสริมแรงหรืออาจจะเป็นความแตกต่างระหว่างตัวเสริมแรงแลกเปลี่ยนที่ให้เฉพาะบุคคลที่ได้รับ

ข้อดีของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล คือ เป็นการจัดโปรแกรมเฉพาะบุคคลทำให้ได้พิจารณาถึงลักษณะการกระทำของแต่ละบุคคล แต่ถ้าผู้จัดโปรแกรมมีจำนวนน้อยและผู้รับจำนวนมากการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลก็ไม่เหมาะสม เพราะผู้จัดโปรแกรมไม่สามารถควบคุมได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง

2. การวางเงื่อนไขมาตรฐาน (Standardized Contingency) เป็นการวางเงื่อนไขที่ประยุกต์ใช้กับหลาย ๆ บุคคลในโปรแกรมหนึ่ง ซึ่งมีเกณฑ์การเสริมแรงเหมือนกันในแต่ละบุคคลแต่ใช้ในสถานการณ์กลุ่ม การวางเงื่อนไขในลักษณะนี้จะชี้เฉพาะว่าจะให้ตัวเสริมแรงอันดับที่เท่าใด เมื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดมีเป้าหมายถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เช่น จะได้รับตัวเสริมแรงอันดับที่ 1 เมื่อทำการบ้านเสร็จและทำตามคำสั่งในชั้นเรียน

ข้อดีของการวางเงื่อนไขมาตรฐาน คือ ใช้ได้ง่ายในสถานการณ์ที่มีจำนวนผู้จัดโปรแกรมน้อยแต่ผู้รับมีจำนวนมาก เพราะเกณฑ์การเสริมแรงไม่แตกต่างกัน และตัวเสริมแรงที่ได้รับก็ไม่แตกต่างกัน

3. การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม (Group Contingency) เป็นการวางเงื่อนไขที่กำหนดเกณฑ์การเสริมแรงกับทุกคนในกลุ่มเท่ากัน อันเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำของกลุ่มทั้งหมด

โดยพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลทั้งหมดเป็นอันหนึ่งเดียวกัน การวางเงื่อนไขประเภทนี้ทำได้หลายลักษณะ เช่นการวางเงื่อนไขโดยผลกรรมของกลุ่มขึ้นอยู่กับการกระทำของกลุ่มทั้งหมด ผลกรรมของกลุ่มขึ้นอยู่กับการกระทำของแต่ละบุคคล หรือผลกรรมของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับการกระทำรวมกันของกลุ่มหรือค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Kazdin. 1977 : 60-62)

ซมิทท์ และอุลริช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 94 – 95 ; อ้างอิงมาจาก Schmidt and Ulrich. 1969 : 191 - 197) ได้เสนอวิธีการใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มไว้ 2 วิธีคือ

1. โดยการวางเงื่อนไขการเสริมแรงต่อความร่วมมือกับภายในกลุ่ม ตัวอย่างเช่นครูต้องการปรับพฤติกรรมการเล่นหรือหยอกล้อและไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียนทั้งชั้นครูอาจจะตั้งเงื่อนไขและบอกกับนักเรียนทั้งชั้นว่า “ ถ้านักเรียนไม่เล่นหรือไม่หยอกล้อกันในชั้นเรียนและตั้งใจเรียนครูจะให้เวลาว่าง 10 นาที ก่อนเลิกเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่นักเรียนชอบ เช่น เล่นเกม วาดรูป อ่านหนังสือการ์ตูน ฯลฯ แต่ถ้ามีนักเรียนคนใดเล่นกับเพื่อนหรือหยอกล้อเพื่อนครูจะหักเวลาออกครึ่งละ 1 นาที ” เพราะฉะนั้นทุกครั้งที่มีนักเรียนทั้งห้องพยายามคุมกันเอง ซึ่งจะช่วยเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์และขณะเดียวกันก็ช่วยลดความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2. โดยการวางเงื่อนไขเป็นการเสริมแรงกับนักเรียนทั้งชั้นเรียนต่อการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนคนใดคนหนึ่ง ในชั้นเรียนนั้น ตัวอย่างเช่น ครู ต้องการปรับพฤติกรรมเด็กหญิงแดงให้พูดคุยกับเพื่อน ๆ น้อยลงและทำการบ้านให้มากขึ้น ครูจึงตั้งเงื่อนไขและบอกนักเรียนทั้งชั้นว่า “ นักเรียนทุกคนจะได้ไปทำกิจกรรมที่นักเรียนชอบถ้าเด็กหญิงแดงสามารถทำการบ้านเสร็จภายใน 30 นาที ” ภายหลังที่นักเรียนทราบเงื่อนไขของครู นักเรียนในชั้นก็จะไม่คุยกับเด็กหญิงแดง และอาจช่วยอธิบายการบ้านให้เด็กหญิงแดง เมื่อเด็กหญิงแดงมีข้อสงสัย

ข้อดีของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

1. การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม จะช่วยเพิ่มความถี่ของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายที่พึงประสงค์ และสามารถใช้ได้กับพฤติกรรมแทบทุกพฤติกรรม ที่เกิดขึ้นในสภาพการเรียนรู้การสอน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 100)

2. การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เป็นการฝึกให้บุคคลตอบสนองต่อกลุ่ม และฝึกการรับผิดชอบต่อผู้อื่น เพราะในชีวิตประจำวันมีพฤติกรรมจำนวนมากที่เป็นมาตรฐานของกลุ่มซึ่งจะรับผิดชอบร่วมกัน นอกจากนี้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทำให้บุคคลเรียนรู้ผลของการกระทำของตนที่มีต่อกลุ่ม (Kazdin. 1975 : 63)

การเสริมแรง (reinforcement) คือ การทำให้พฤติกรรมของอินทรีย์เพิ่มขึ้นอันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับผลกรรมที่พึงพอใจหลังจากที่แสดงพฤติกรรมนั้น หรือเป็นผลมาจากการ

หลักหนีจากสิ่งเร้าที่อินทรีย์ไม่พึงพอใจ เรียกว่า ตัวเสริมแรงทางบวก ส่วนสิ่งเร้าที่อินทรีย์ไม่พึงพอใจ เรียกว่า ตัวเสริมแรงทางลบ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2526 : 30)

หลักการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการปรับพฤติกรรม (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 12-21) มี 3 แบบ คือ

1. การเรียนรู้เงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning)
2. การเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม (Operant Conditioning)
3. การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning)

1. การเรียนรู้เงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) หมายถึงกระบวนการที่สิ่งเร้าใหม่ซึ่งแต่เดิมมีสภาพเป็นกลาง เมื่อนำมาเสนอควบคู่กับสิ่งเร้าที่ไม่มีเงื่อนไขซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง โดยที่ช่วงระยะเวลาการเสนอสิ่งเร้าที่มีสภาพเป็นกลางกับสิ่งเร้าที่ไม่มีเงื่อนไขใกล้เคียงกันมากที่สุด สิ่งเร้าที่มีสภาพเป็นกลางจะมีพลังที่จะเร้าให้เกิดการตอบสนองได้ และการตอบสนองนี้จะมีลักษณะเช่นเดียวกับการตอบสนองอย่างไม่มีเงื่อนไขที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ไม่มีเงื่อนไขนั้น

2. การเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม (Operant Conditioning) หมายถึงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อมและผลกรรม ถ้าผลกรรมนั้นทำให้บุคคลไม่พอใจเป็นผลกรรมทางลบ แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นจะลดลงเงื่อนไขผลกรรมนี้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เงื่อนไขเสริมแรงที่หมายถึง เงื่อนไขของการให้ผลกรรมที่อินทรีย์พอใจ และเงื่อนไขการลงโทษซึ่งหมายถึง เงื่อนไขของการให้ผลกรรมที่อินทรีย์ไม่พอใจ

3. การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) หมายถึง การเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นในการบำบัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์สามารถจัดให้เกิดขึ้นได้โดยจัดสถานการณ์ให้เกิดการเรียนรู้โดยอาศัยตัวแบบ

สำหรับการปรับพฤติกรรมในสภาพการเรียนการสอน และปรับพฤติกรรมเป็นกลุ่ม มักจะใช้หลักของการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรมเป็นส่วนใหญ่

ขั้นตอนการให้ตัวเสริมแรงทางบวกอย่างมีประสิทธิภาพ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2526 : 123)

1. กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการจะพัฒนา
2. เลือกตัวเสริมแรง
 - 2.1 สังเกตหรือสอบถามผู้รับการเสริมแรง จากนั้นจึงเลือกโดยพิจารณา
 - 2.1.1 ตัวเสริมแรงนั้นจะต้องมีอยู่แล้ว
 - 2.1.2 สามารถใช้ได้ทันที

- 2.1.3 ใช้ได้หลายครั้งโดยไม่เกิดการเบื่อ
- 2.1.4 ไม่เสียเวลาในการใช้
- 2.2 พยายามให้มีตัวเสริมแรงหลาย ๆ อย่าง
3. นำไปใช้
 - 3.1 บอกให้รู้วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
 - 3.2 ให้แรงเสริมทันทีที่พฤติกรรมที่พึงปรารถนาเกิดขึ้น
 - 3.3 ใช้คำพูดที่ชี้เฉพาะถึงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาทุกครั้งก่อนจะให้แรงเสริม
 - 3.4 พยายามใช้คำชมเชย หรือการยกย่องบ่อยครั้งขึ้น
4. การถอดถอนโปรแกรม โดยการศึกษาวิธีที่ควรใช้ในการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่ได้รับพัฒนาหรือปรับแล้ว

หลักในการเสริมแรงทางบวกอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักในการเสริมแรงทางบวกอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

แคชดิน (Kazdin.1984 : 93-95) กล่าวว่า การเสริมแรงทางบวกที่มีประสิทธิภาพมีดังนี้

1. ต้องเสริมแรงทันทีที่พฤติกรรมที่พึงปรารถนาเกิดขึ้นโดยเฉพาะการเรียนรู้ที่เป็นทักษะใหม่
2. ต้องเป็นตัวเสริมแรงที่มีคุณภาพ หรือชนิดที่บุคคลต้องการ
3. ตัวเสริมแรงที่ให้ต้องมีขนาดและจำนวนมากพอแก่ความต้องการ
4. ใช้ตารางการเสริมแรง ในกรณีที่ต้องการให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ครูหรือนักปรับพฤติกรรม ควรจะให้การเสริมแรงทุกครั้งที่พฤติกรรมที่พึงปรารถนาเกิดขึ้น เมื่อพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้น บ่อยครั้งและสม่ำเสมอจึงเปลี่ยนการใช้ มาให้แรงเสริมเป็นครั้งคราวเพื่อให้พฤติกรรมนั้นอยู่คงทนต่อไป
5. ควรจัดให้มีตัวเสริมแรงชนิดต่าง ๆ ไว้เพื่อแลกเปลี่ยนได้อย่างกว้างขวางใช้เป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพสำหรับทุกคน และทุกเวลา
6. ต้องแน่ใจว่าบุคคลทราบว่าพฤติกรรมที่ต้องได้รับการเสริมแรง
7. อย่าเสริมแรงบ่อยเกินความจำเป็นหรือใช้ตัวเสริมแรงมีค่ามากเกินไปจนความจำเป็น
8. ค่อย ๆ ลดความถี่ของการเสริมแรงลงทีละน้อย
9. ต้องให้การเสริมแรงทางสังคมควบคู่ไปกับการเสริมแรงที่เป็นสิ่งของ และค่อย ๆ เปลี่ยนจากการเสริมแรงที่เป็นสิ่งของไปสู่การเสริมแรงทางสังคมอย่างเดียว
10. ต้องให้การเสริมแรงหลังจากที่พฤติกรรมที่พึงปรารถนาเกิดขึ้นแล้ว

ลักษณะการวางเงื่อนไขผลกรรมการเสริมแรง

ลักษณะการวางเงื่อนไขผลกรรมการเสริมแรง แคชดิน (Kazdin 1984 : 140-146) กล่าวว่า การวางเงื่อนไขผลกรรมการเสริมแรงสามารถทำได้ 3 ลักษณะ คือ

1. การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล (Individualized Contingency) เป็นการวางเงื่อนไขซึ่งมีเกณฑ์การเสริมแรงหรือผลกรรมเฉพาะที่สร้างขึ้นสำหรับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ถ้ามีหลายคนในโปรแกรมจะต้องสร้างเงื่อนไขเฉพาะแต่ละคน เงื่อนไขอาจจะต่างกันที่พฤติกรรมหรือเกณฑ์การให้ตัวเสริมแรง หรืออาจจะเป็นความแตกต่างระหว่างตัวเสริมแรงแลกเปลี่ยนที่ให้เฉพาะบุคคลที่ได้รับ

ข้อดีของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลคือ เป็นการจัดโปรแกรมเฉพาะบุคคลทำให้ได้พิจารณาถึงลักษณะการกระทำของแต่ละบุคคล แต่ถ้าผู้จัดโปรแกรมมีจำนวนน้อยและผู้รับจำนวนมาก การวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลก็ไม่เหมาะสม เพราะผู้จัดโปรแกรมไม่สามารถควบคุมได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง

2. การวางเงื่อนไขมาตรฐาน (Standardized Contingency) เป็นการวางเงื่อนไขที่ประยุกต์ใช้กับหลาย ๆ บุคคลในโปรแกรมหนึ่ง ซึ่งมีเกณฑ์การเสริมแรงเหมือนกันในแต่ละบุคคลแต่ใช้ในสถานการณ์กลุ่ม การวางเงื่อนไขในลักษณะนี้จะชี้เฉพาะว่าจะให้ตัวเสริมแรงอันดับที่เท่าใดเมื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดมีพฤติกรรมเป้าหมายถึงเกณฑ์ตามที่กำหนด เช่น จะได้รับตัวเสริมแรงอันดับที่ 1 เมื่อทำการบ้านเสร็จ และทำตามคำสั่งในชั้นเรียน

ข้อดีของการวางเงื่อนไขมาตรฐาน คือ ใช้ได้ง่ายในสถานการณ์ที่มีผู้จัดโปรแกรมน้อย แต่ผู้รับมีจำนวนมาก เพราะเกณฑ์การเสริมแรงไม่แตกต่างกัน และตัวเสริมแรงที่ได้รับก็ไม่แตกต่างกัน

3. การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม (Group Contingency) เป็นการวางเงื่อนไขที่กำหนดเกณฑ์การเสริมแรงกับทุกคนในกลุ่มเท่ากัน อันเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำของกลุ่มทั้งหมด โดยพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลทั้งหมดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การวางเงื่อนไขประเภทนี้กระทำได้หลายลักษณะ เช่น การวางเงื่อนไขโดยผลกรรมของกลุ่มขึ้นอยู่กับการกระทำของกลุ่มทั้งหมดผลกรรมของกลุ่มขึ้นอยู่กับการกระทำของแต่ละบุคคล หรือผลกรรมของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับการกระทำรวมกันของกลุ่ม หรือค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

นอกจากนี้ยังมีการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม โดยผลกรรมของกลุ่มขึ้นอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งถูกเลือกขึ้นมาเป็นเกณฑ์ เช่น บุคคลที่มีการกระทำที่ไม่ดีที่สุดในวันนั้น หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ถูกสุ่มขึ้นมาในวันหนึ่งๆ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการเสริมแรงทุกคนในกลุ่ม (สุดา เหลียววิริยกิจ. 2528 : 11; อ้างอิง Millerson and Leslie. 1979 : 440)

การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม สามารถใช้ได้กับกลุ่มใหญ่และประหยัดเวลา แต่ถ้าจะให้ได้ดี กลุ่มควรจะมีลักษณะเหมือนกัน (Homogeneous) ถ้าเป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างกันมาก (Heterogeneous) ไม่เหมาะสมที่จะใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ในกรณีนี้อาจแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยที่มีความเหมือนกันแล้วจึงให้โปรแกรมการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม (Craighead and others. 1976 : 236)

ข้อดีของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม แคชดิน(Kazdin. 1984 : 63) กล่าวไว้ดังนี้

1. สะดวกในการจัดโปรแกรมและดำเนินการ เพราะการเสริมแรงเป็นกลุ่มช่วยให้ผู้จัดโปรแกรมสามารถให้การเสริมแรงได้สะดวกและเร็วขึ้น
2. การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เป็นการฝึกให้บุคคลตอบสนองต่อกลุ่มและฝึกการรับผิดชอบต่อผู้อื่น เพราะในชีวิตประจำวันมีพฤติกรรมจำนวนมากที่เป็นมาตรฐานของกลุ่มซึ่งน่าจะรับผิดชอบร่วมกัน นอกจากนี้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทำให้บุคคลเรียนรู้ผลของการกระทำของตนเองที่มีต่อกลุ่ม
3. กลุ่มเพื่อนจะมีส่วนกระตุ้นให้เกิดผลการวางเงื่อนไขที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในต่างประเทศได้มีผู้นำเอาการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มไปใช้ปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือลดความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ดังเช่น

แดรบนแมน และคนอื่น ๆ (Drabman and others. 1974 : 93–101) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขด้วยเบี้ยอรรถกร เพื่อปรับพฤติกรรมก่อกวนของเด็กเกรด 1 จำนวน 23 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้รับการวางเงื่อนไข 4 แบบ โดยการสับเปลี่ยนเงื่อนไขแต่ละช่วงคือ 1) ให้การเสริมแรงโดยการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคล 2) ให้การเสริมแรงโดยการวางเงื่อนไขกลุ่มโดยดูจากพฤติกรรมของเด็กที่ก่อกวนมากที่สุด 3) ให้การเสริมแรงโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มโดยดูจากพฤติกรรมเด็กที่ก่อกวนน้อยที่สุด และ 4) ให้การเสริมแรงโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มโดยดูจากพฤติกรรมเด็กที่ถูกกลุ่มขึ้นมา ซึ่งจำนวนคะแนนที่ได้รับสามารถนำมาแลกเปลี่ยนเวลาว่างได้ คือคะแนน 1 คะแนน ต่อเวลาว่าง 1 นาที ผลปรากฏว่าการวางเงื่อนไขทั้ง 4 แบบ มีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมก่อกวนของเด็ก และให้ผลไม่แตกต่างกัน

ฟิชเบิน และวอซิก (Fishbein and Wasik. 1981 : 89 - 93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการลดพฤติกรรมที่ก่อความวุ่นวายของนักเรียนในระหว่างชั่วโมงการใช้ห้องสมุดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 25 คน โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและการเสริมแรงทางบวกโดยให้นักเรียนทำงานที่ชอบ เช่น อ่านหนังสือ วาดรูป เป็นต้น ในช่วงเวลาว่างในตอนบ่ายเป็นเวลา 10 นาที โดยมีเงื่อนไขว่าตลอดชั่วโมงการใช้ห้องสมุดนักเรียนจะต้องตอบคำถามต่าง ๆ ที่ครูกำหนดให้โดยหาคำตอบจากหนังสือในห้องสมุดและห้ามส่งเสียงเอะอะหรือเล่นหยอกล้อกัน ถ้าครูเห็นใครหยอกล้อหรือส่งเสียงเอะอะจะหักเวลาออกครั้งละ 1 นาที ผลการศึกษาพบว่า การใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและการเสริมแรงทางบวกสามารถช่วยลดความถี่ของพฤติกรรมที่ก่อความวุ่นวายในระหว่างชั่วโมงการใช้ห้องสมุดของนักเรียน และขณะเดียวกันก็เพิ่มความถี่ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อีกด้วย

สเปิลท์ และคนอื่นๆ (Speltz and others. 1982 : 533 - 544) ยังได้ทดลองใช้การเสริมแรงด้วยเบี้ยยรรถกร เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 1 จำนวน 12 คน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน ใช้การวางเงื่อนไขด้วยเบี้ยยรรถกร 4 แบบ คือ 1) เงื่อนไขการเสริมแรงตามผลงานของตนเอง 2) เงื่อนไขการเสริมแรงตามคะแนนเฉลี่ยของผลงานของกลุ่ม 3) เงื่อนไขการเสริมแรงตามผลงานของคนที่ได้คะแนนต่ำสุดของกลุ่ม และ 4) เงื่อนไขการเสริมแรงตามผลงานของบุคคลที่ถูกกลุ่ม โดยที่เงื่อนไขต่าง ๆ ทั้ง 4 นี้ได้ใช้หมุนเวียนสลับกันไปจนครบทั้ง 4 เงื่อนไข ใน 4 กลุ่ม ส่วนเบี้ยยรรถกรนั้นนักเรียนสามารถนำไปแลกเป็นสิทธิพิเศษ กิจกรรมที่ชอบและเกมต่าง ๆ เป็นต้น ผลการทดลองพบว่า การวางเงื่อนไขทั้ง 4 แบบ สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้ผลไม่แตกต่างกัน และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สังเกตพฤติกรรมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนโดยใช้วีดีโอเทป พบว่าการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางบวกได้มากกว่ากลุ่มอื่น

งานวิจัยในประเทศ

วันทนา กิ่งจงเจริญสุข (2525 : 43-44) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม กรุงเทพมหานคร 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน เป็นห้องที่นักเรียนมีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนมากที่สุดตามคำรายงานของครูผู้สอน และจากการสังเกตของผู้วิจัย การวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ระยะ โดยใช้การทดลอง แบบ ABB'BB' สำหรับกลุ่มที่ 1 แบบ AB'BB'B สำหรับกลุ่มที่ 2 โดยที่ A คือระยะเส้นฐาน B' คือ ระยะที่ให้เสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

B คือ ระยะที่ให้การเสริมแรงเป็นรายบุคคล การทดลองทั้ง 5 ระยะ นี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ โดยระยะที่ 1 ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ระยะที่ 2 - 5 ใช้เวลาระยะละ 1 สัปดาห์ซึ่งในแต่ละระยะได้มีการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมสัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 คน วันละ 30 นาที ผลการทดลองพบว่า การเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล สามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ และให้ผลไม่แตกต่างกัน

ปราณี สถาปิตานนท์ (2528 : 30-38) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจรัญราษฎร์รังสฤษดิ์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 32 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษเฉลี่ยตลอด 3 เทอมที่ผ่านมาประมาณร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มโดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 16 คน กลุ่มควบคุม 16 คน การวิจัยนี้ใช้การทดลองแบบกลุ่มควบคุม - กลุ่มทดลอง ทดสอบหลังการทดลอง ทั้งสองกลุ่มได้รับการสอนแบบเดียวกัน แต่กลุ่มทดลองจะได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มเมื่อคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษถึงเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการเสริมแรง หลังจากการทดลองสิ้นสุดลงผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ และเนื้อหาที่สอนทั้งหมดพบว่า กลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม สามารถทำคะแนนจากแบบทดสอบได้มากกว่ากลุ่มควบคุม

เสมอใจ ชื่นจิต (2533 : 47-50) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการเสริมแรงบวกเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมตั้งใจเรียนต่ำจำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการเสริมแรงทางบวกเป็นกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการเสริมแรงทางบวกเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนไม่แตกต่างกัน

อรอนงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : 45 - 48) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุด จำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการควบคุมตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดลดลง หลังการใช้การควบคุมตนเอง และการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม แต่พฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของทั้งสองกลุ่มลดลงไม่แตกต่างกัน

ศราวุธ วงศ์ทอง (2536 : 50 – 53) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และการชี้แนะที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีวินัยในห้องเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการชี้แนะ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีวินัยในห้องเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและการชี้แนะ แต่พฤติกรรมการมีวินัยในห้องของทั้งสองกลุ่ม เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคลองกุ่ม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 ที่มีพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตั้งแต่ 7 พฤติกรรมขึ้นไป จากจำนวนพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนขณะที่ครูสอนทั้งสิ้น 12 พฤติกรรม จำนวน 37 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคลองกุ่ม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 ที่มีพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ ตั้งแต่ 7 พฤติกรรมขึ้นไป จากจำนวนพฤติกรรมทั้งสิ้น 12 พฤติกรรม จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จากประชากร โดยมีขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูคณิตศาสตร์ โดยให้นักเรียนกรอกแบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 เป็นผู้ตอบว่าในขณะที่นักเรียนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนมีพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนพฤติกรรมใดบ้าง และนักเรียนต้องการแก้ไขพฤติกรรมนั้นหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนที่ตอบว่ามีพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนตั้งแต่ 7 พฤติกรรมขึ้นไป จากจำนวนพฤติกรรมทั้งหมด 12 พฤติกรรม และเป็นผู้ต้องการแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว จำนวน 9 คน

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูประจำวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 ประเมินพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนของนักเรียน 37 คน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยอธิบายความหมายของพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนให้ครูคณิตศาสตร์ทราบก่อนการประเมินพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนของนักเรียน เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ผลจากการประเมินพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนดังกล่าว ได้กลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 ที่มีพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียนตั้งแต่ 7 พฤติกรรมขึ้นไป จากจำนวนพฤติกรรมทั้งสิ้น 12 พฤติกรรม จำนวน 11 คน

3. ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียน ตามที่ครูคณิตศาสตร์ประเมินไว้ในข้อ 2 อีกครั้ง โดยสังเกตพฤติกรรมดังกล่าวในช่วงโมงคณิตศาสตร์ ใช้แบบประเมินพฤติกรรมก่อวินาศกรรมในชั้นเรียน และผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อวินาศกรรม

ในชั้นเรียนขณะเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งมีพฤติกรรมสอดคล้องกับที่ครูคณิตศาสตร์ประเมินไว้ และสอดคล้องกับการตอบแบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน ในข้อ 1 แล้วคัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนสอดคล้องกัน ในข้อ 1, 2 และ 3 จำนวน 9 คน

4. สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งให้ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าร่วมโครงการลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน
2. แบบประเมินพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน
4. โปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม (Group Contingency)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน
 - 1.1 ศึกษาตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนและการสำรวจพฤติกรรม
 - 1.2 สัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 10 คน เกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนที่มีการแสดงออกในขณะเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และผู้วิจัยสังเกตอีกครั้งหนึ่ง
 - 1.3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 มาสร้างแบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน โดยเน้นพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสำรวจดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ 2 คนคือ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภิต ตรวจสอบรายละเอียดของแบบประเมินพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์
 - 1.4 นำแบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 ตอบแบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนและต้องการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวเข้าร่วมโครงการ
2. แบบประเมินพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ศึกษาตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

2.2 สัมภาษณ์ครูประจำชั้น ครูประจำวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม เกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และผู้วิจัยสังเกตอีกครั้ง

2.3 นำข้อมูลจากข้อ 2.1 และ 2.2 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแล้วนำแบบประเมินดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน คือศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ 2 คนคือ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบรายละเอียดของแบบประเมินพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

2.4 นำแบบประเมินพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ครูคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 ประเมินพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนมาเข้าร่วมโครงการ การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

3. แบบบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

3.1 ผู้วิจัยศึกษาดำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต และการบันทึกพฤติกรรม

3.2 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคลองกุ่ม แล้วบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน

3.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.4 และ 2.4 และ 3.2 มาสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน แล้วนำแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ 2 คนคือ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบรายละเอียดของแบบประเมินพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

3.4 ผู้วิจัยนำแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วใช้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนเข้าร่วมโครงการ

ลักษณะของแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมโดยการบันทึกแบบความถี่ (Frequency Recording) หรือการบันทึกเหตุการณ์ (Event Recording) เป็นการบันทึกจำนวนครั้งของการเกิดของพฤติกรรมในช่วง 30 นาทีแรกของชั่วโมงที่สอน โดยผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยจะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในชั่วโมงคณิตศาสตร์

การให้คะแนนแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน ถ้าพฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้น 1 ครั้ง ให้ทำเครื่องหมาย 1 ครั้ง และจะทำเครื่องหมายทุกครั้งที่เกิดพฤติกรรมเป้าหมายในระยะเวลา 30 นาที ถ้าพฤติกรรมใดไม่เกิดให้ทำเครื่องหมายถูกในช่องไม่เกิดพฤติกรรม

4. โปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมให้เหมาะสมกับปัญหาและผู้รับคำปรึกษา

4.2 สร้างโปรแกรมให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ 2 คน คือ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบรายละเอียดของแบบประเมินพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียนว่า สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

4.3 นำโปรแกรมให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาใช้ในโครงการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม เพื่อลดพฤติกรรมก่อนลงในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคลองกุ่ม กรุงเทพมหานคร

โปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำปรึกษา ใช้เวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ในวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี โดยผู้วิจัยให้คำปรึกษากับกลุ่มผู้รับคำปรึกษา ครั้งละ 50 นาที เวลา 15.30 น.- 16.20 น. ตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม 2542 ถึงวันที่ 14 มกราคม 2543

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเตรียมการก่อนการทดลอง

1. เลือกผู้ช่วยการวิจัย 1 คน โดยมีหลักในการเลือกผู้ช่วยการวิจัย และผู้ร่วมการทดลอง คือ ผู้ช่วยการวิจัยเป็นครูที่มีความรู้ด้านการแนะแนว ซึ่งเข้าใจวิธีการดำเนินการทดลอง และครูผู้ร่วมการทดลอง เป็นครูวิชาคณิตศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในการสอนและเป็นครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4

2. ผู้วิจัยอธิบายหลักการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้เทคนิคการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มซึ่งเป็นการปรับพฤติกรรม ให้ผู้ช่วยการวิจัยและผู้ร่วมการทดลองเข้าใจและนำไปใช้สำหรับการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนได้

3. ผู้วิจัยได้ประสานงานกับครูผู้ร่วมการทดลอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดการทดลอง เพื่อให้ นักเรียนลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน

ขั้นตอนในการสังเกตพฤติกรรม

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัย ศึกษาและทำความเข้าใจความมุ่งหมายของการวิจัยในโครงการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน นิยามศัพท์เฉพาะ และแบบบันทึกการสังเกตให้เข้าใจตรงกัน

2. ผู้วิจัยเลือกการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม โดยการบันทึกแบบความถี่ (Frequency Recording) หรือการบันทึกเหตุการณ์ (Event Recording) โดยสังเกตพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ ใช้เวลา 30 นาทีแรกของการสอน การสังเกตแบ่งเป็นสังเกตก่อนการทดลอง 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง สังเกตระหว่างการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง และสังเกตหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง

การหาดัชนีความเชื่อมั่นในการสังเกต

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตลอด 3 ระยะ คือ ก่อนการทดลอง ขณะทำการทดลอง และหลังการทดลอง แล้วนำมาหาดัชนีความเชื่อมั่นโดยหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัย ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป จึงจะถือว่าการสังเกตนั้นเชื่อถือได้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 37 – 38 ; อ้างอิงมาจาก Wright. 1966)

สูตรในการคำนวณดังนี้

จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน

ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง=

จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน+จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกต่างกัน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลอง

การทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (Reversal Design) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2536 : 155 - 156) โดยแบ่งการทดลองดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐาน (A_1) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน ในสภาพการเรียนการสอนปกติ ก่อนเข้าโครงการการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) ใช้เวลา 5 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัยสังเกตพฤติกรรมและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยนักเรียนได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง (A_2) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ เป็นระยะติดตามผลโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน ในสภาพการเรียนการสอนปกติ ในระยะนี้ผู้วิจัยไม่ได้ให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม แก่นักเรียน

ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

ภาพประกอบ 1 แผนภาพแสดงระยะต่างๆ ของการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (Reversal Design) โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐานพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1 – 2) ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 9 ธันวาคม โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัย สังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในชั่วโมงเรียน วิชาคณิตศาสตร์ วันจันทร์เวลา 08.00 น. วันพุธ เวลา 12.00 น. และวันศุกร์ เวลา 8.00 น. ผู้วิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน หาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกับผู้ช่วยการวิจัย แล้วจดบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนแต่ละคนไว้ โดยในระยะที่ 1 ยังไม่ได้ให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยผู้วิจัยให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ โดยให้คำปรึกษา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันอังคาร และ วันพฤหัสบดี เวลา 15.30 น. – 16.20 น. ผู้วิจัยเริ่มให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม ผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัย สังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนระยะทดลอง ในชั่วโมงคณิตศาสตร์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง สังเกตและบันทึกพฤติกรรมโดยการบันทึกแบบความถี่ (Frequency Recording) หรือการบันทึกเหตุการณ์ (Event Recording) เป็นการบันทึกจำนวนครั้งของการเกิดของพฤติกรรมในช่วง 30 นาทีแรกของชั่วโมงที่สอน

ระยะที่ 3 หลังการทดลอง ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 8 – 9) ตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2543 ถึงวันที่ 28 มกราคม 2543 เป็นระยะเวลาติดตามผลการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนในชั่วโมงคณิตศาสตร์ในระยะนี้ ผู้วิจัยไม่ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมกับนักเรียน

ทุกครั้งที่มีการสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัยจะนำผลการบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนมาหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง แล้วจดบันทึกเป็นพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนเพื่อนำไปวิเคราะห์ และเขียนกราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

วิธีจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ในระยะก่อนการทดลอง และ หลังการทดลองมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไปนี้

1. วิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาในกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม
2. ใช้คะแนนดิบของนักเรียนแต่ละคนเขียนกราฟเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ในแต่ละระยะ คือ ระยะเส้นฐานพฤติกรรม ระยะทดลอง และ ระยะหลังการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่ามัธยฐาน (Median)
 - 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์
2. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนภายในกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched –Pairs Signed – Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91 – 97)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ
Mdn	แทน ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ
Q.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ
T	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบของ วิลคอกซัน

ผลการศึกษาค้นคว้า

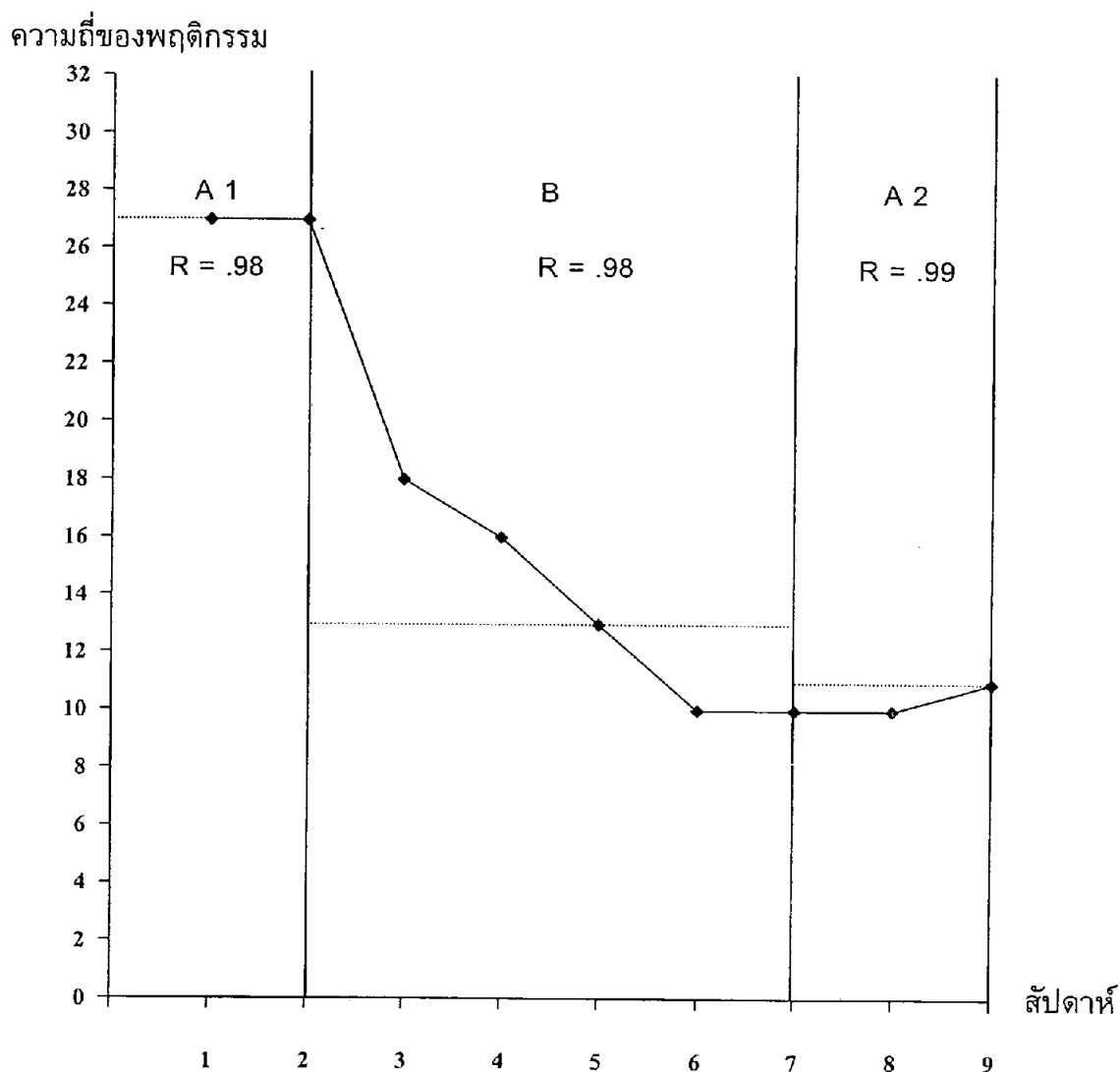
ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาค้นคว้าพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

ตารางเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการให้คำ
 ปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ดังแสดงผลการวิเคราะห์
 ข้อมูลในตาราง

การทดสอบ	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	7	54	5.5	0*
หลังการทดลอง	7	20	2.5	

จากตารางปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมมีพฤติกรรม
 ก่อนกวนในชั้นเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม
 แบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มทำให้พฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของ
 นักเรียนลดลง

ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ในระยะเส้นฐานของพฤติกรรม ระยะทดลอง และระยะหลังการทดลอง ดังแสดงในภาพประกอบ

————— ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์

----- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนในแต่ละช่วง

ภาพประกอบมัธยฐานความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนตลอด 3 ระยะ

จากภาพประกอบ ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมในระยะก่อนการทดลอง 27 ระยะทดลอง 13 และเมื่อพิจารณาค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในระยะหลังการทดลองซึ่งเป็นระยะติดตามผล 10.5 แสดงว่า การใช้วิธีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มสามารถทำให้พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนลดลงได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนของนักเรียน ภายหลังเข้าร่วมโครงการการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนลดลง ภายหลังเข้าร่วมโครงการการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 37 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 37 คน เพื่อศึกษาพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนที่เกิดขึ้น

กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 ซึ่งมีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนเกิดขึ้นตั้งแต่ 7 พฤติกรรมขึ้นไปจากพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนทั้งหมด 12 พฤติกรรมโดยได้รับการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียนจากอาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ และผู้วิจัยสังเกตอีกครั้ง ได้นักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนกวนในชั้นเรียน จำนวน 9 คน และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง เข้าร่วมโครงการ 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน
2. แบบประเมินพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนเพื่อคัดเลือกรูปแบบตัวอย่าง
3. แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน
4. โปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไข

เป็นกลุ่ม (Group Contingency)

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยเลือกผู้ช่วยวิจัย และครูผู้ร่วมการทดลอง

1.2 ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองเข้าใจหลักการปรับ

พฤติกรรม และการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

1.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 7 คน จนได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

2. ระยะดำเนินการทดลอง

ใช้เวลา 9 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ.2542 จนถึงวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2543 การทดลองเป็นแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) โดยผู้วิจัยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ คือ

2.1 ระยะที่ 1 (A_1) เป็นระยะเส้นฐานพฤติกรรม ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1-2) ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ.2542 ถึงวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2542 โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในชั่วโมงคณิตศาสตร์ ทุกวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เวลา 08.00 – 08.30 น.

2.2 ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง เริ่มตั้งแต่สัปดาห์ที่ 3 – 7 ตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ถึงวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2543 ในระยะนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยและผู้ช่วยการวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนโดยใช้เวลา 5 สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เวลา 08.00 น. – 08.30 น.

2.3 ระยะที่ 3 (A_2) ระยะหลังการทดลอง ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 7 – 8) ตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม พ.ศ.2543 ถึงวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2543

เป็นระยะติดตามผลของการทดลอง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนในชั่วโมงคณิตศาสตร์ ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เวลา 08.00 น. - 08.30 น.

ในระยะหลังการทดลองนี้ ผู้วิจัยไม่ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมกับนักเรียน

3. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 หาค่าดัชนีความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต 2 คน จากการสังเกตพฤติกรรมก่อนทวนในชั้นเรียนของนักเรียนแต่ละระยะ ซึ่งได้แก่ ระยะเส้นฐานพฤติกรรม ระยะทดลอง และระยะหลังการทดลอง

3.2 นับผลการสังเกตจากแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนทวนในชั้นเรียนของนักเรียนในระยะเส้นฐานพฤติกรรมและ ระยะหลังการทดลองมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3.3 นำเสนอข้อมูลด้วยกราฟเส้นตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนทวนในชั้นเรียนของนักเรียนในระยะก่อนและหลังการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ใช้การทดสอบวิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched – Pairs Signed – Rank Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนทวนในชั้นเรียนของนักเรียนในระยะก่อนทดลอง และหลังการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ปรากฏว่าภายหลังการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนทวนในชั้นเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมก่อนทวนในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม มีพฤติกรรมก่อนทวนในชั้นเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ทำให้พฤติกรรมก่อนทวนในชั้นเรียนของนักเรียนลดลงได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนทวนในชั้นเรียนลดลงภายหลังเข้าร่วมโครงการการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมแล้ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจว่า ไม่เพียงตนเองคนเดียวที่ประสบปัญหา ผู้อื่นก็ประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันด้วย การให้คำปรึกษาจึงทำให้ผู้รับคำปรึกษาได้รับประสบการณ์ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกมีโอกาสฝึกการเป็นสมาชิกที่ดี

ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และสมาชิกทุกคนมีความจริงใจที่จะช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้การได้รับคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาโดยสมาชิกในกลุ่มทุกคนช่วยกันในการเผชิญปัญหา ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีคุณค่า มีความสำคัญที่ได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันก็เป็นผู้ที่จะร่วมทำตามเงื่อนไขของกลุ่ม อีกทั้งการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ยังฝึกให้สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่นในกลุ่ม เพราะมีพฤติกรรมที่กำหนดให้เป็นมาตรฐานของกลุ่มซึ่งจะรับผิดชอบร่วมกัน และยังต้องเรียนรู้ผลกระทบกระทำของตนที่มีต่อกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองของ ฟิชเบน และวอซิก (Fishbein and Wasik, 1981 : 89 - 93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการลดพฤติกรรมที่ก่อความวุ่นวายของนักเรียนในระหว่างชั่วโมงการใช้ห้องสมุดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 25 คน โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและการเสริมแรงทางบวก โดยให้นักเรียนทำงานที่ชอบ เช่น อ่านหนังสือ วาดรูป เป็นต้น ในช่วงเวลาว่างในตอนบ่ายเป็นเวลา 10 นาที โดยมีเงื่อนไขว่าตลอดชั่วโมงการใช้ห้องสมุดนักเรียนจะต้องตอบคำถามต่าง ๆ ที่ครูกำหนดให้ โดยหาคำตอบจากหนังสือในห้องสมุดและห้ามส่งเสียงเอะอะ หรือเล่นหยอกล้อกัน ถ้าครูเห็นใครหยอกล้อหรือส่งเสียงเอะอะ จะหักเวลาออกครึ่งละ 1 นาที ผลการศึกษาพบว่าการใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และการเสริมแรงทางบวก สามารถช่วยลดความถี่ของพฤติกรรมการก่อความวุ่นวายในระหว่างชั่วโมงการใช้ห้องสมุดของนักเรียน และขณะเดียวกันก็เพิ่มความถี่ของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อีกด้วย

ในการดำเนินการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มนี้ ผู้วิจัยได้สร้างสัมพันธภาพกับนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนเกิดความอบอุ่น สบายใจ เป็นกันเอง และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการลดพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนของตน ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง การใช้คำถาม การทวนคำ การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การสรุป และการให้กำลังใจ ซึ่งเทคนิคต่าง ๆ จะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะให้ความร่วมมือกับกลุ่มในการระบุพฤติกรรมที่นักเรียนทั้งกลุ่มต้องการแก้ไขมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด โดยพฤติกรรมดังกล่าวต้องไม่ยากเกินกว่าที่นักเรียนจะปฏิบัติได้ ผู้วิจัยให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันสำรวจว่ามีเหตุการณ์ใดบ้างที่เกิดก่อนพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนของนักเรียน และสำรวจผลที่ตามมาจากการแสดงพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนนั้น ๆ เพื่อให้ นักเรียนตระหนักถึงผลเสียของการแสดงพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียน และความสำคัญของการลดพฤติกรรมดังกล่าว นอกจากนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนกำหนดเงื่อนไขของกลุ่มในการดำเนินการแก้ไขพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียน และสมาชิกกลุ่มช่วยกันดูแลสมาชิกภายในกลุ่มให้เป็นไปตามที่วางเงื่อนไขไว้ต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยยังให้ข้อมูลย้อนกลับและเสริมแรงทางสังคมเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนลดลง ซึ่งในการเสริมแรงนั้นผู้วิจัยได้ให้การเสริมแรงทั้งกลุ่ม เมื่อนักเรียนสามารถลดพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนตามที่กำหนดเป็นเงื่อนไขกลุ่ม และให้การเสริมแรงเป็นพิเศษกับสมาชิกกลุ่มที่มีพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนน้อยที่สุดในแต่ละสัปดาห์

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มสามารถช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนลดลง และจากการสังเกตของผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ดำเนินการให้คำปรึกษากับนักเรียน พบว่า ในระหว่างการให้คำปรึกษานักเรียนกระตือรือร้น และสนใจที่จะเข้ารับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม อย่างสม่ำเสมอให้ความร่วมมือในการดำเนินการวางเงื่อนไขของกลุ่มอย่างเต็มที่ เสนอแนวคิดที่มีประโยชน์สำหรับตนเองและกลุ่ม แสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กลุ่มวางไว้ แสดงการยอมรับเมื่อตนปฏิบัติตามเงื่อนไขของกลุ่มไม่ได้ และตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม สามารถลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนได้ ผู้ที่จะใช้วิธีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ควรศึกษาวิธีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมถึงจุดมุ่งหมาย วิธีดำเนินการ เทคนิคเฉพาะของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้ที่จะนำวิธีการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มไปใช้ ควรศึกษาหลักการปรับพฤติกรรมเพื่อจะได้มีความรู้และเข้าใจในจุดมุ่งหมาย ลำดับขั้น และวิธีการ ก่อนที่จะนำไปใช้กับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย

2.1 ควรศึกษาสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของห้องเรียน เช่น การจัดที่นั่งของนักเรียนเป็นกลุ่ม จำนวนนักเรียนที่อยู่ในกลุ่ม เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการกระตุ้นให้นักเรียนวางเงื่อนไขกลุ่มได้อย่างเหมาะสม

2.2 ควรติดตามผลการลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขกลุ่มภายหลังสิ้นสุดการทดลองต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่งอาจเป็น 2 – 3 เดือน เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน

2.3 ควรศึกษาผลของการลดพฤติกรรมก่อหวดในชั้นเรียนของนักเรียนในวิชาอื่นนอกจากคณิตศาสตร์ เพื่อดูว่ามีการแผ่ขยายการลดพฤติกรรมก่อหวดในชั้นเรียนในการเรียนวิชาอื่นด้วยหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คมเพชร จัตรศุภกุล. (2521). *ทฤษฎีการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เจียรนัย ทรงชัยกุล. (2529). *เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 1-7*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2533). *เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว หน่วยที่ 9-15*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2525). *มูลสารจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2520). *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- นันทนา จูทังคะ. (2517). *การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนระดับ ป.กศ.ต้น ที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียน และการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร . อัดสำเนา.
- นิภา ศรีไฟโรจน์. (2533). *สถิตินอนพาราเมตริก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.
- ประเทือง ภูมิภัทราคม. (2540). *การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.
- ประภาพรพรณ นาคข้าพันธุ์. (2537). *ผลของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปราณี รามสูตร. (2533). *การแนะแนวในระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1-7*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราณี สถาปิตานนท์. (2529). *ผลของการเสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). *การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.
- _____. (2536). *การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. *การแนะแนวและให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร , ม.ป.ป.
- _____. (2525). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. *เอกสารประกอบการสอนวิชาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการ
แนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ม.ป.ป.
- พรชูลี อาชาวำรุง และสงบ ลักษณะ. (2529). " *การปรับพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน*,"
ครุศาสตร์. 6 : 49-55 ; กรกฎาคม – สิงหาคม.
- ไพศาล อันประเสริฐ. (2517). *การศึกษาพฤติกรรมของนิสิตปริญญาตรี สาขาการประถมศึกษาที่
ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียน และสร้างแบบจำลอง (Simulation) ของปัญหา
เพื่อใช้ในการฝึกสอนนิสิตนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอน*. ปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- วัชร ทรัพย์มี. (2522). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2533). *ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร ฐะคำ . (2523). *จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมฝึกหัดครู
- วันทนา กิ่งจงเจริญสุข. (2526). *ผลการให้การเสริมแรงทางบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- วิญญู พูลศรี. (2523). *ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัย และทัศนคติทางการเรียน ของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยครูเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา

- วิญญู พูลศรี. (2531). *เทคนิคจิตวิทยาการปรึกษา*. เชียงใหม่ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ สหวิทยาลัยนานาชาติ.
- วรรณา พรหมบุรณย์. (2533). วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม, "วารสารแนะแนว" 56 : 25-26 ; เมษายน – พฤษภาคม.
- ศราวุธ วงศ์ทอง. (2536). *การเปรียบเทียบผลการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและการชี้แนะที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตระกาศพิชผล อำเภอตระการพิชผล จังหวัดอุบลราชธานี*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สมพร สุทัศน์ย์, ม.ร.ว. (2533). *ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม*. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคนิคการปรึกษาเบื้องต้น หน่วยที่ 1 – 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2524). *การปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2526). "แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน," *ครูปริทัศน์*. 8 : 26 – 32 ; กรกฎาคม.
- _____. (2536). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสรัช โพธิ์แก้ว. (2523). การปรึกษาเชิงจิตวิทยา. "เอกสารประกอบการสอนวิชาการปรึกษาเชิงจิตวิทยา." ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดา เหลี้ยววิริยกิจ. (2528). *ผลของการสอนโดยกลุ่มเพื่อนกับการวางเงื่อนไขการเสริมแรงเป็นกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- สุนันท์ บุญอ่ำ. (2536). *ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามพฤติกรรมนิยมที่มีต่ออัตมโนทัศน์ทางด้านร่างกายและการลดน้ำหนักของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีอยุธยา* กรุงเทพฯ. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สุรางค์ นามสูตร. (2526). *ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดความวิตกกังวลด้านการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

- เสมอใจ ชื่นจิต. (2533). *การเปรียบเทียบพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธรรมโชติศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการเสริมแรงทางบวกเป็นกลุ่มและรายบุคคล*. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- อรอนงค์ วิทยานิพนธ์. (2535). *การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเอง และการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร*. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- อาภา จันทรสกุล. (2534). *การปรับพฤติกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. (2535). *ทฤษฎีและวิธีการให้คำปรึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อาภรณ์ มหาคำ. (2525). *ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก*. ปรินุณานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- เอนกกุล กริแสง. (2520). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต.

- Corley, Gerald. (1991). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy*. Pacific group, California : Brooks/Cole Publishing Company.
- Drabman, Ronald, Robert Spitanik and Kasen Slitanik. (1974). " Sociometric and Disruptive Behavior as a Function of Four Types of Token Reinforcement Program," *Journal of Applied Behavior Analysis*. 7 : 93–101 Spring.
- Dyer, Wayne W and John.Vriend.(1975). *Counseling Technique That Work Application to Individual and Group counseling*. Washington : APGA Press,
- Fishbein, Jill E. and Barbara H. Wasik. (1981). " Effect of the Good Behavior Game on Disruptive Library Behavior," *Journal of Applied Behavior Analysis*. 14 : 89–93.
- Gawrys, John Jr.and O. Bruce Brown. (1970). *Group Guidance and Counseling in the Schools*. New York : McGraw-Hill Book Co.,
- Gazda, G.M., J.A.Duncan and M.E.Medsows.(1967). 'Group counseling and Group Procedure: Reported of a Survey, '*Counselor Education and Supervision*. 6(1) : 305 – 310;
- Kazdin, Alen E. (1975). *Behavior Modification in Applied Setting*. Homewood, Illinois : Dropsy Press.
- Ohlsen,Merle A. (1970).*Group Counseling*. New York: Harcourt Brace and World Inc.
- _____. (1977). *Group counseling*. 2nd ed, New York : Holt Rinehart and Winston. Inc.
- Rao. Narayams S. (1981). *Counseling Psychology*. New Delhi : Tata McGraw – Hill.
- Shertzer. Bruce and Shelley C. Stone.(1968). *Fundamentals of counseling*. New York : Houghton Mifflin Company.
- Leary, D.K. and others. (1969). "A Taken Reinforcement Program in a Public School: A Replication and Systematic Analysis," *Journal of Applied Behavior Analysis*. 2 : 3-31 .
- Millerson, J.R. and Leslie Julion C. (1979). *Principles of Behavioral Analysis*. New York : Macmillan Press.

- Speltz, Mathew L. Joan.Shimarmura Wenter and Mc Regnolds. (1982). " Procedural Variations in Group Contingencies Effect on Children's Academic and Social Behaviors, "*Journal of Behavior Analysis*. 15 : 533 –534; Spring.
- Schmidt, G.W. and R.E. Ulrich. (1969). "Effects of Group Contingent Events upon Classroom Noise, "*Journal of Applied Behavior Analysis*. 2 : 171–179

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน
2. แบบประเมินพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน
3. แบบบันทึกพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน

แบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน

นักเรียนชื่อ _____ เลขที่ _____ ชั้น _____ ประถมศึกษาปีที่ 3/3 ปีการศึกษา 2545

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจพฤติกรรมของตนเอง ในขณะที่นักเรียนกำลังเรียนวิชา แผนฯ แผน

นักเรียนมีพฤติกรรมใดบ้าง และ นักเรียนต้องการจะแก้ไขพฤติกรรมนั้นหรือไม่

- นักเรียนอ่านพฤติกรรมตั้งแต่ข้อ 1 - 12 ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมให้นักเรียน
กาเครื่องหมาย / ในช่อง มี ถ้านักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรมให้กาเครื่องหมาย
/ ในช่อง ไม่มี
- และนักเรียนต้องการจะแก้ไขพฤติกรรมนั้น ให้กาเครื่องหมาย / ในช่อง ต้องการ
แก้ไข และ กาเครื่องหมาย / ในช่อง ไม่ต้องการแก้ไข ถ้านักเรียนคิดว่าพฤติกรรม
นั้นไม่จำเป็นต้องแก้ไข

พฤติกรรม	มี	ไม่มี	ต้องการแก้ไข	ไม่ต้องการแก้ไข
1. ชวนเพื่อนคุยขณะที่ครูสอน				
2. ส่งเสียงดังรบกวนเพื่อนขณะที่ครูสอน				
3. พุดแทรกครูขณะที่ครูสอน				
4. ไม่ฟังครูขณะที่ครูสอน				
5. เกาะโต๊ะเล่นขณะที่ครูสอน				
6. ลุกเดินไปมาโดยไม่ขออนุญาตขณะที่ครูสอน				
7. แอบทานขนม ลูกอม ขณะที่ครูสอน				
8. โยนสิ่งของให้เพื่อนขณะที่ครูสอน				
9. ทำกิจกรรมการบ้านที่ไม่ใช่วิชาคณิตศาสตร์ ขณะที่ครูสอน				
10. ดึงผมเพื่อนขณะที่ครูสอน				
11. ดบศีรษะเพื่อนขณะที่ครูสอน				
12. ทูปหลังเพื่อนขณะที่ครูสอน				

[illegible][illegible]

ภาคผนวก ข

โปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม

โปรแกรมการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม

โดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ สร้างสัมพันธภาพ และ ลักษณะพฤติกรรมก่อ ร้าวในชั้นเรียน	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนที่เข้า ร่วมโครงการกับผู้ วิจัย และสร้าง บรรยากาศในการให้ คำปรึกษา เพื่อให้ นักเรียนรู้สึกอบอุ่นไว้ วางใจ และเป็นกัน เอง พร้อมทั้งจะให้ ความร่วมมือในการ รับคำปรึกษาและลด พฤติกรรมที่เป็น ปัญหา 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ถึงปัญหาด้านพฤติ กรรมก่อร้าวในชั้น เรียนและลักษณะของ พฤติกรรมแต่ละอย่าง 3. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ บทบาท หน้าที่ของนักเรียน ระยะเวลา จำนวน ครั้งสถานที่ และเวลา การรับคำปรึกษา	1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนที่ เข้าโครงการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม แบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติ กรรมก่อร้าวในชั้นเรียนได้รู้จัก และให้นักเรียนแนะนำตนเอง และ พูดแสดงความรู้สึกของตนเองที่ได้ เข้าร่วมโครงการ 2. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงพฤติ กรรมต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคและก่อ ให้เกิดความรำคาญกับเพื่อนในชั้น เรียน ซึ่งจะเรียกว่าพฤติกรรมก่อ ร้าวในชั้นเรียน และให้นักเรียน ช่วยกันระบุถึงลักษณะพฤติกรรม แต่ละอย่าง 3. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการ ให้ คำปรึกษากลุ่ม บทบาทหน้าที่ ของนักเรียน ระยะเวลาในการรับคำ ปรึกษา จำนวนครั้ง สถานที่ และ เวลาในการรับคำปรึกษา 4. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ชี้แจงแล้ว 5. ผู้วิจัยนัดหมายกับนักเรียนถึงการ ให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2	พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน	1. เพื่อให้นักเรียนเรียงลำดับพฤติกรรมที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขมากที่สุดเป็นอันดับแรก 2. เพื่อให้นักเรียนพิจารณาแนวทางการวางเงื่อนไขของกลุ่มที่จะกำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน	<u>ขั้นที่1</u> เริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนทราบถึงพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนที่สังเกตไว้ และให้นักเรียนระบุพฤติกรรมที่นักเรียนต้องการปรับปรุงแก้ไขมากที่สุดเรียงลำดับไปจนครบ 12 พฤติกรรม <u>ขั้นที่2</u> ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนดังนี้ 1. ผู้วิจัยใช้เทคนิค การตั้งคำถาม การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำ การตีความ เพื่อให้ นักเรียนช่วยกันระบุลำดับของ พฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขปรับปรุงมากที่สุด โดยสมาชิกในกลุ่มยอมรับตรงกัน 2. ผู้วิจัยและนักเรียนปรึกษาร่วมกัน ว่าพฤติกรรมที่นักเรียนต้องการแก้ไขนั้น สามารถแก้ไขได้เพียงใด ซึ่งจะต้องไม่ยากจนนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนสำรวจพฤติกรรมที่นักเรียนระบุต้องการแก้ไขมากที่สุดว่ามีเหตุการณ์ใดที่เกิดก่อนพฤติกรรมนั้น ๆ และผลที่เกิดขึ้นตามมา ภายหลังแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			4. เมื่อนักเรียนสำรวจพฤติกรรมดังกล่าว จนเข้าใจถึงข้อเสียต่อการเรียน และต้องการแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันหาข้อตกลงหรือเงื่อนไขของกลุ่มในการปฏิบัติตนเพื่อแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา 5. ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมได้แก่ บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การสะท้อนความรู้สึก 5.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขมากที่สุดและให้ตัวแทนที่กลุ่มเห็นตรงกันว่ามีพฤติกรรมนั้นมากที่สุดแสดงบทบาทสมมติพฤติกรรมนั้นขณะเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ 5.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมตามบทบาทสมมติของเพื่อน ผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ และให้การเสริมแรงทางสังคมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาโดยใช้เงื่อนไขกลุ่มที่ได้วางไว้ร่วมกัน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<u>ขั้นที่3</u> ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลการให้คำปรึกษาในกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และแนวทางที่วางเงื่อนไขให้กลุ่มปฏิบัติตามและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
3-7	พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน	ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนที่นักเรียนปฏิบัติ วิธีการลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรม	ครั้งที่ 3-7 มีวิธีการดำเนินการให้คำปรึกษาเช่นเดียวกัน <u>ขั้นที่1</u> ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนรายงานผลความก้าวหน้าของการปรับปรุงพฤติกรรมที่กลุ่มได้วางเงื่อนไขไว้แล้ว <u>ขั้นที่2</u> ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนตามลำดับขั้น 1. ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษาได้แก่ การฟัง การใช้คำถามการสะท้อนความรู้สึก การทวนประโยค การตีความ การให้กำลังใจ เพื่อให้ให้นักเรียนระบุพฤติกรรมของ ตนเองและกลุ่ม ที่เป็นพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน ทำให้เพื่อนเกิดความรำคาญ และเกิดความไม่สงบในห้องเรียน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2. นักเรียนเรียงลำดับพฤติกรรมที่นักเรียนต้องการแก้ไขมากที่สุดไปถึงพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขน้อยที่สุด 3. ผู้วิจัย และนักเรียนปรึกษาร่วมกันว่าพฤติกรรมที่นักเรียนต้องการแก้ไข เรียงตามลำดับในข้อ 2 นั้นสามารถแก้ไขได้มากน้อยเพียงใด 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสำรวจพฤติกรรมที่นักเรียนต้องการแก้ไขว่ามีเหตุใดบ้างเกิดก่อนพฤติกรรมนั้น ๆ และผลที่เกิดภายหลังเป็นอย่างไร 5. เมื่อนักเรียนเข้าใจถึงข้อเสียของการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้เพื่อนเกิดความรำคาญและต้องการจะแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันวางแผนแก้ไข เพื่อที่จะดำเนินการแก้ไข พฤติกรรมที่เป็นปัญหา 6. ผู้วิจัยใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางแผนแก้ไขเป็นกลุ่ม ให้การเสริมแรงทางสังคม และการเสริมแรงโดยใช้สิ่งของ ซึ่งมีวิธีการตามลำดับขั้นดังนี้ 6.1 ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาถึงพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนที่นักเรียนต้องการแก้ไข และการวางแผนแก้ไขพฤติกรรมตามที่ได้ตกลงร่วมกันในกลุ่ม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			6.2 นักเรียนระบุพฤติกรรมที่ได้ปรับปรุงแก้ไข และอุปสรรคในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว 6.3 ผู้วิจัยให้นักเรียน แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรม การแก้ไขพฤติกรรมและปัญหาที่เกิดขึ้น 6.4 ผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ และการ ชี้แนะ ให้การเสริมแรงทางสังคม และให้การเสริมแรงโดยเป็นสิ่งของ <u>ขั้นที่ 3</u> ขั้นตอนการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลการให้คำปรึกษา แบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขแบบกลุ่ม เกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
8	ปัจจัยนิเทศ	เพื่อให้ นักเรียนสรุปผลการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน	1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับผลของการให้คำปรึกษา แบบพฤติกรรมนิยมโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เพื่อลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนสนทนาถึงการวางเงื่อนไขกลุ่ม การปฏิบัติตามเงื่อนไขของสมาชิกแต่ละคน ประโยชน์

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			ที่ได้จากการปฏิบัติตน ตามเงื่อนไขของกลุ่ม ผลจากการลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนที่เกิดขึ้น 3. หลังจากสนทนาในข้อ 2 แล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมก่อนการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และหลังจากการวางเงื่อนไข และปฏิบัติตามเงื่อนไขแล้ว 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไขกลุ่ม ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 5. ผู้วิจัยกล่าวขอขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการ และกล่าวปิดการเข้าร่วมโครงการ

**โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของนักเรียน
ครั้งที่ 1**

ชื่อเรื่อง

ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ กับผู้วิจัย และสร้างบรรยากาศในการให้คำปรึกษา เพื่อให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่น วางใจ และเป็นกันเอง พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือในการรับคำปรึกษา และลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
2. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงปัญหาด้านพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนและลักษณะของพฤติกรรมแต่ละอย่าง
3. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ของนักเรียน ระยะเวลา จำนวนครั้ง สถานที่และเวลาในการรับคำปรึกษา

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนที่เข้าโครงการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน ได้รู้จักและให้ นักเรียนแนะนำตนเอง และพูดแสดงความรู้สึกของตนเองที่ได้เข้าร่วมโครงการ
2. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคและก่อให้เกิดความรำคาญกับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งจะเรียกว่าพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน และให้นักเรียนช่วยกันระบุถึงลักษณะของพฤติกรรมแต่ละอย่าง
3. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษากลุ่ม บทบาทหน้าที่ของนักเรียน ระยะเวลาในการรับคำปรึกษา จำนวนครั้ง สถานที่ และเวลา ในการรับคำปรึกษา
4. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียด ต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ชี้แจงแล้ว
5. ผู้วิจัยนัดหมายกับนักเรียนถึงการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

การสังเกตจากพฤติกรรมของนักเรียน

**โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของนักเรียน
ครั้งที่ 2**

ชื่อเรื่อง

พฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเรียงลำดับพฤติกรรมที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขมากที่สุดที่เป็นอันดับแรก
2. เพื่อให้นักเรียนพิจารณาแนวทางการวางเงื่อนไขของกลุ่มที่จะกำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน

วิธีดำเนินการ

ขั้นที่ 1 เริ่มต้นการให้คำปรึกษา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทราบถึงพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนที่สังเกตได้ และให้นักเรียนระบุพฤติกรรมที่นักเรียนต้องการปรับปรุงแก้ไขมากที่สุด เรียงลำดับไปจนครบ 12 พฤติกรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษา เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้เทคนิค การตั้งคำถาม การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การทวนคำ การตีความ เพื่อให้นักเรียนช่วยกันระบุลำดับของพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขปรับปรุงมากที่สุด โดยสมาชิกในกลุ่มยอมรับตรงกัน
2. ผู้วิจัยและนักเรียนปรึกษาร่วมกันว่าพฤติกรรมที่นักเรียนต้องการแก้ไวนั้นสามารถแก้ไขได้เพียงใด ซึ่งจะต้องไม่ยากจนนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนสำรวจพฤติกรรมที่นักเรียนระบุต้องการแก้ไขมากที่สุดว่ามีเหตุการณ์ใดที่เกิดก่อนพฤติกรรมนั้น ๆ และผลที่เกิดขึ้นตามมาภายหลังแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร
4. เมื่อนักเรียนสำรวจพฤติกรรมดังกล่าวแล้วเข้าใจถึงข้อเสียต่อการเรียน และต้องการแก้ไขแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันหาข้อตกลง หรือเงื่อนไขของกลุ่มในการปฏิบัติตนเพื่อแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
5. ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมได้แก่บทบาทสมมติการให้ข้อมูลย้อนกลับ การสะท้อนความรู้สึก

**โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของนักเรียน
ครั้งที่ 3 – 7**

<u>ชื่อเรื่อง</u>	พฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน
<u>วัตถุประสงค์</u>	ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนที่นักเรียนปฏิบัติ วิธีการลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนและแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรม
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ครั้งที่ 3-7 มีวิธีการดำเนินการให้คำปรึกษาเช่นเดียวกัน
<u>ขั้นที่ 1</u>	ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยให้นักเรียนรายงานผลความก้าวหน้าของการปรับปรุงพฤติกรรม ที่กลุ่มได้ วางเงื่อนไขไว้แล้ว
<u>ขั้นที่ 2</u>	ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน ตามลำดับขั้น 1. ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษาได้แก่ การฟัง การใช้คำถาม การสะท้อนความรู้สึก การทวนประโยค การตีความ การให้กำลังใจ เพื่อให้นักเรียนระบุพฤติกรรมของตนเอง และกลุ่ม ที่เป็นพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน ทำให้เพื่อนเกิดความรำคาญ และเกิดความไม่สงบในห้องเรียน 2. นักเรียนเรียงลำดับพฤติกรรมที่นักเรียนต้องการแก้ไขมากที่สุดไปถึงพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขน้อยที่สุด 3. ผู้วิจัยและนักเรียนปรึกษาร่วมกันว่า พฤติกรรมที่นักเรียนต้องการแก้ไขเรียงตามลำดับในข้อ 2 นั้น สามารถแก้ไขได้มากน้อยเพียงใด 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสำรวจพฤติกรรมที่นักเรียนต้องการแก้ไขว่ามีเหตุใดบ้างเกิดก่อนพฤติกรรมนั้น ๆ และผลที่เกิดภายหลังเป็นอย่างไร 5. เมื่อนักเรียนเข้าใจถึงข้อเสียของการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้เพื่อนเกิดความรำคาญ และต้องการจะแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันวางเงื่อนไข เพื่อที่จะดำเนินการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

6. ผู้วิจัยใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ให้การเสริมแรงทางสังคม และการเสริมแรงโดยใช้สิ่งของ ซึ่งมีวิธีการตามลำดับขั้น ดังนี้
 - 6.1 ผู้วิจัยและนักเรียนสนทนาถึงพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนที่นักเรียนต้องการแก้ไข และการวางเงื่อนไขพฤติกรรมตามที่ได้ตกลงร่วมกันในกลุ่ม
 - 6.2 นักเรียนระบุพฤติกรรมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขและอุปสรรคในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว
 - 6.3 ผู้วิจัยให้นักเรียน แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรม การแก้ไขพฤติกรรมและปัญหาที่เกิดขึ้น
 - 6.4 ผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับ และการชี้แนะ ให้การเสริมแรงทางสังคม และให้การเสริมแรงโดยกำหนดเป็นสิ่งของ

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลการให้คำปรึกษา แบบพฤติกรรมนิยมโดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนและแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

เทคนิคที่ใช้ การฟัง การใช้คำถาม การสะท้อนความรู้สึก การทวนประโยค การตีความ การเสริมแรงทางสังคม การเสริมแรงด้วยสิ่งของ

การประเมินผล สังเกตจากพฤติกรรมของนักเรียน

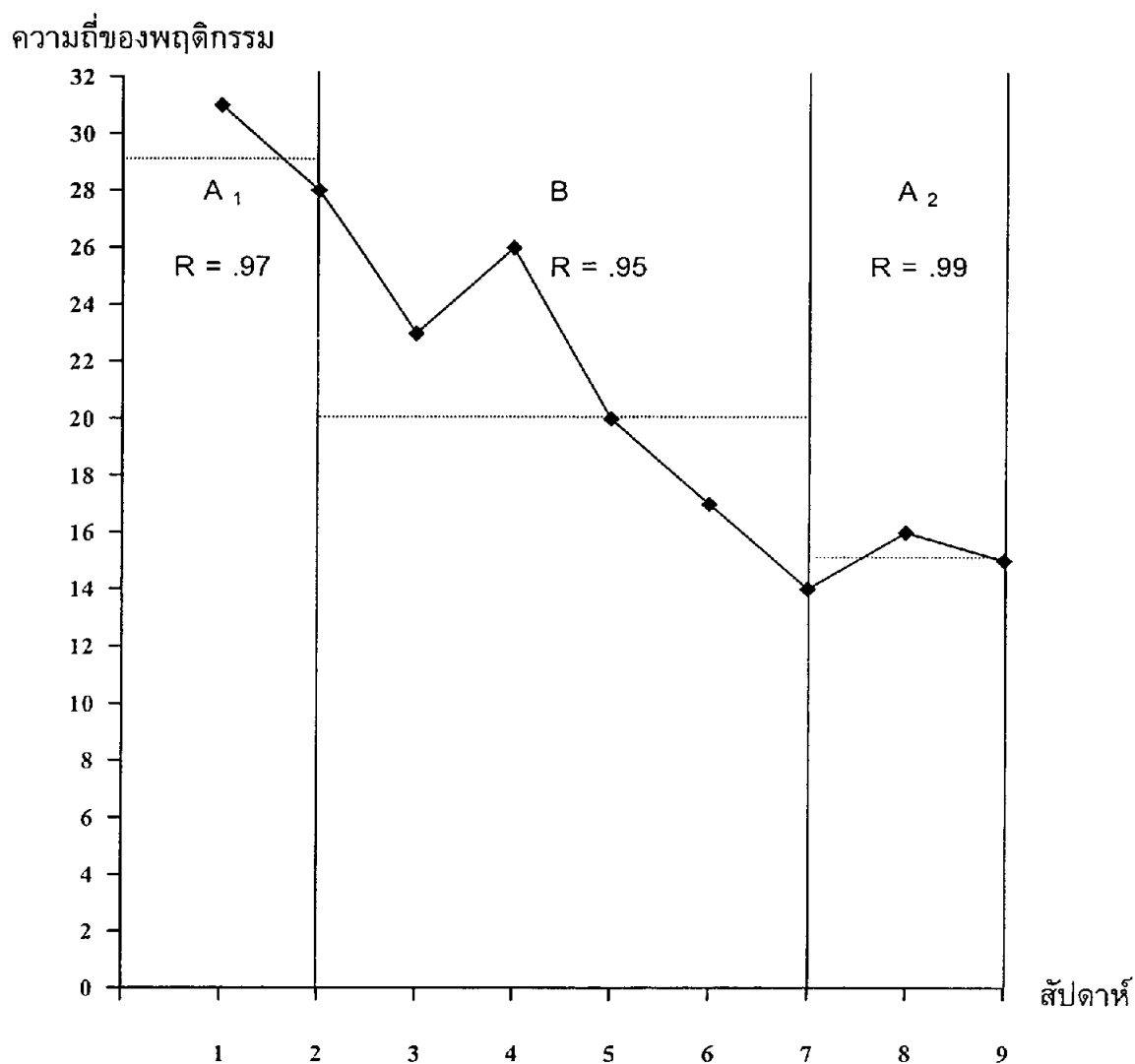
**โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของนักเรียน
ครั้งที่ 8**

<u>ชื่อเรื่อง</u>	ปัจจัยนิเทศ
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อให้ นักเรียนสรุปผลการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมโดยการวางเงื่อนไขเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับผลของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม โดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนสนทนาถึงการวางเงื่อนไขกลุ่ม การปฏิบัติตามเงื่อนไขของสมาชิกแต่ละคน ประโยชน์ที่ได้จากการปฏิบัติตามเงื่อนไขของกลุ่ม ผลจากการลดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนที่เกิดขึ้น 3. หลังจากสนทนาในข้อ 2 แล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนเปรียบเทียบผลของพฤติกรรม ก่อนการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และหลังจากการวางเงื่อนไข และปฏิบัติตามเงื่อนไขแล้ว 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 5. ผู้วิจัยกล่าวขอบใจนักเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการ และกล่าวปิดการเข้าร่วมโครงการ
<u>เทคนิคที่ใช้</u>	การฟัง การตีความ การสะท้อนความรู้สึก การเสริมแรงทางสังคม การสรุป
<u>การประเมินผล</u>	สังเกตจากพฤติกรรมของนักเรียน

หมายเหตุ โปรแกรมการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

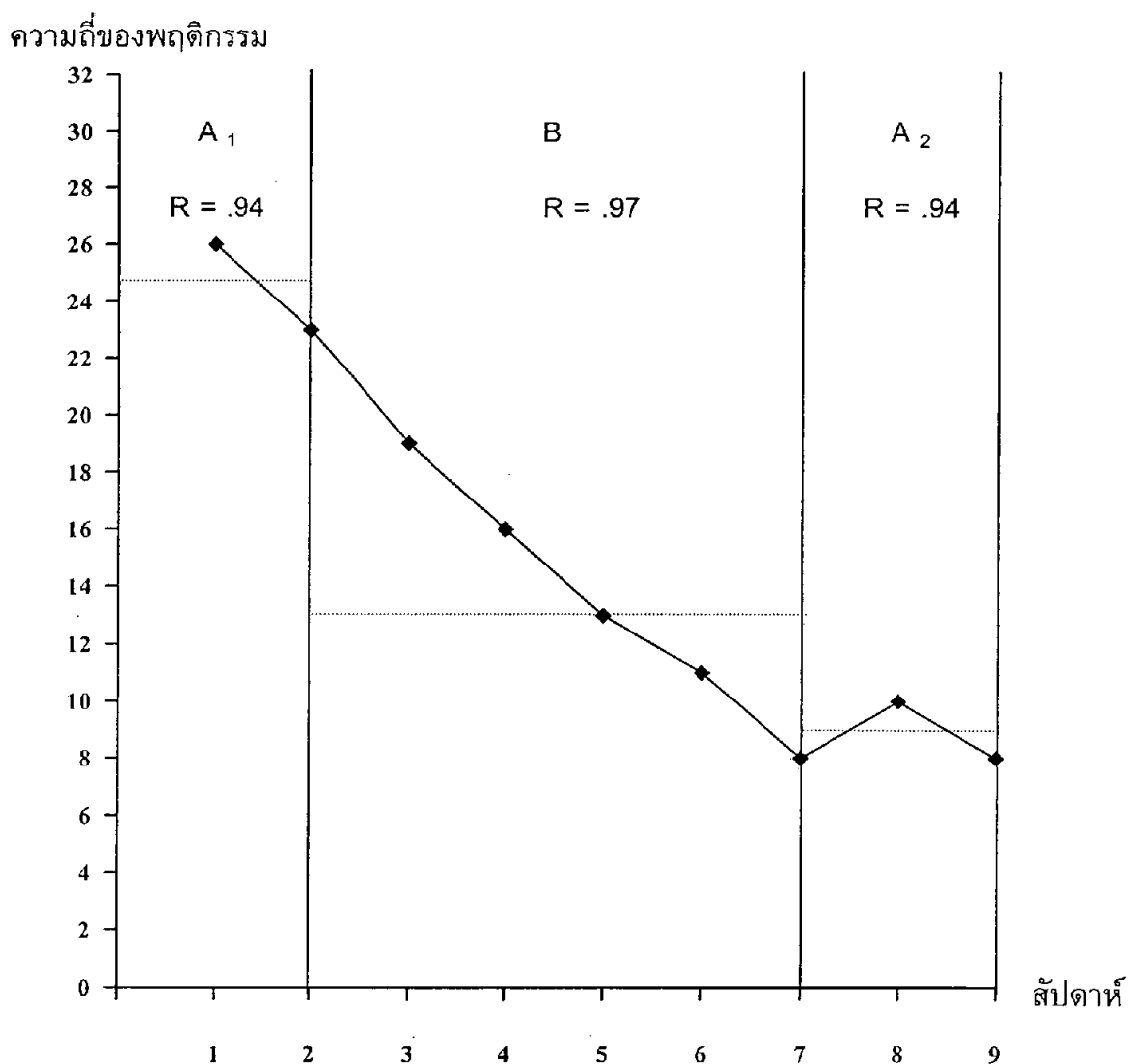
ภาคผนวก ค

ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน

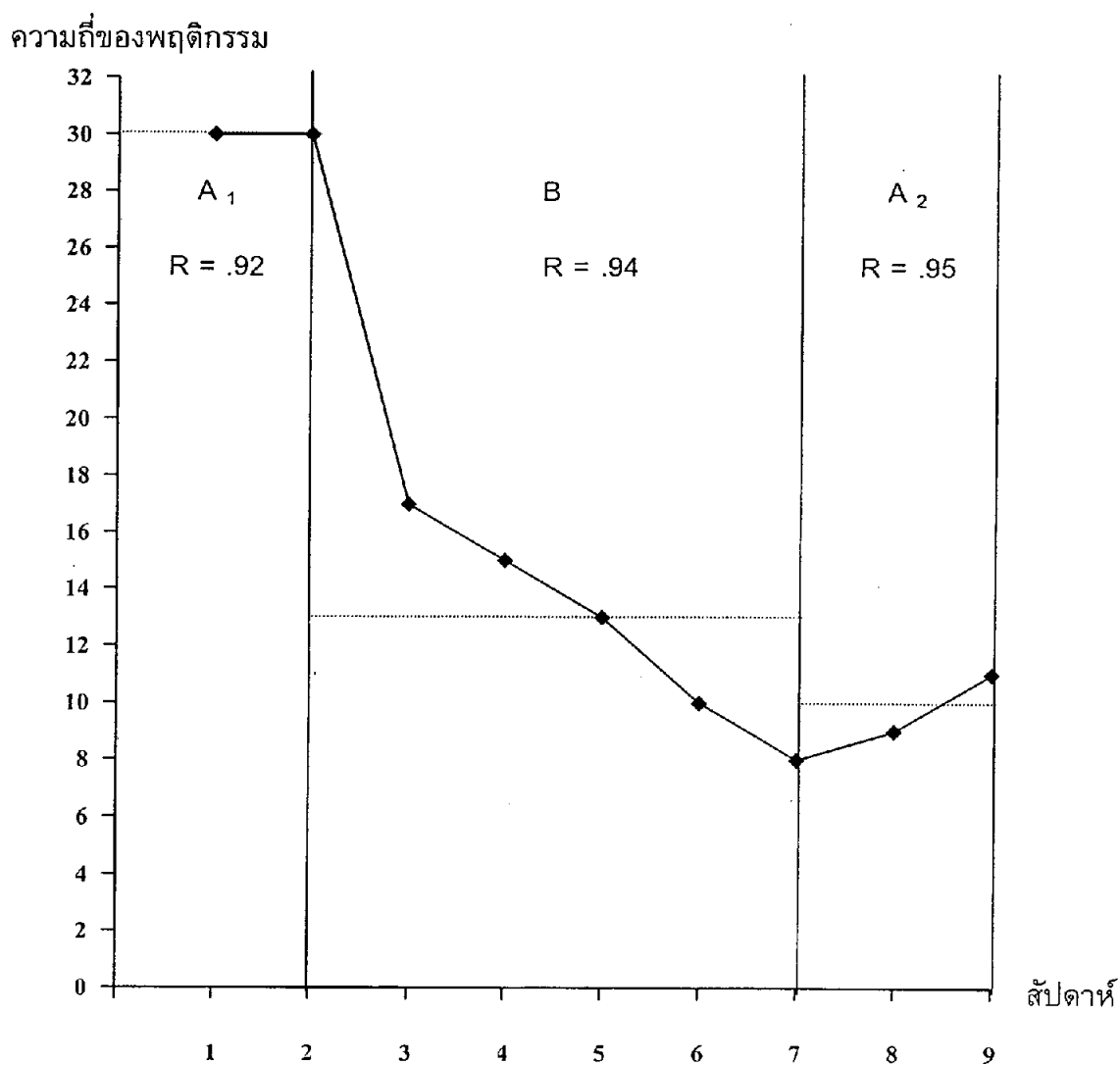
———— ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน
 แต่ละช่วง

ภาพประกอบ 2 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 1

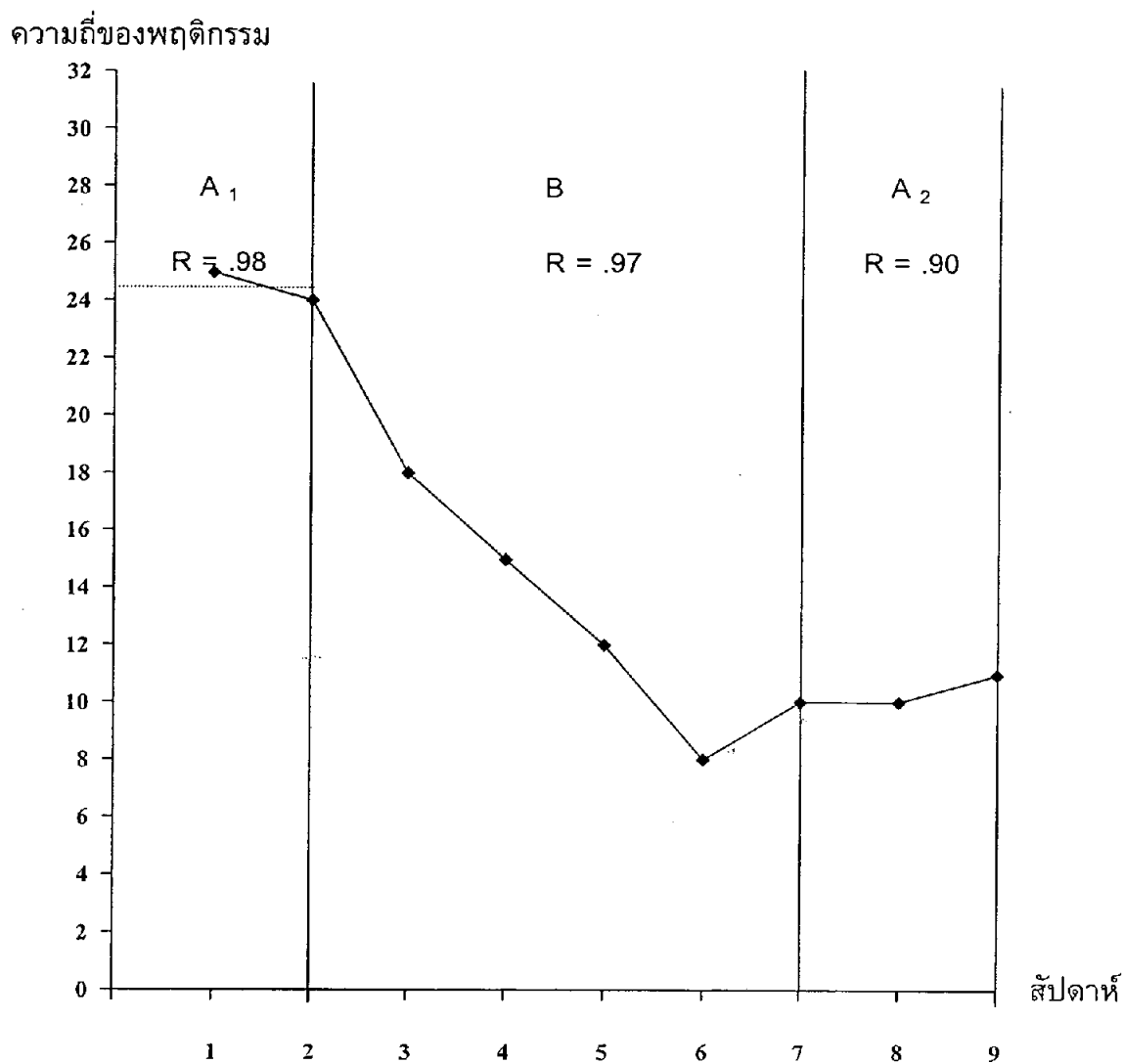
_____ ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน
 แต่ละช่วง

ภาพประกอบ 3 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 2

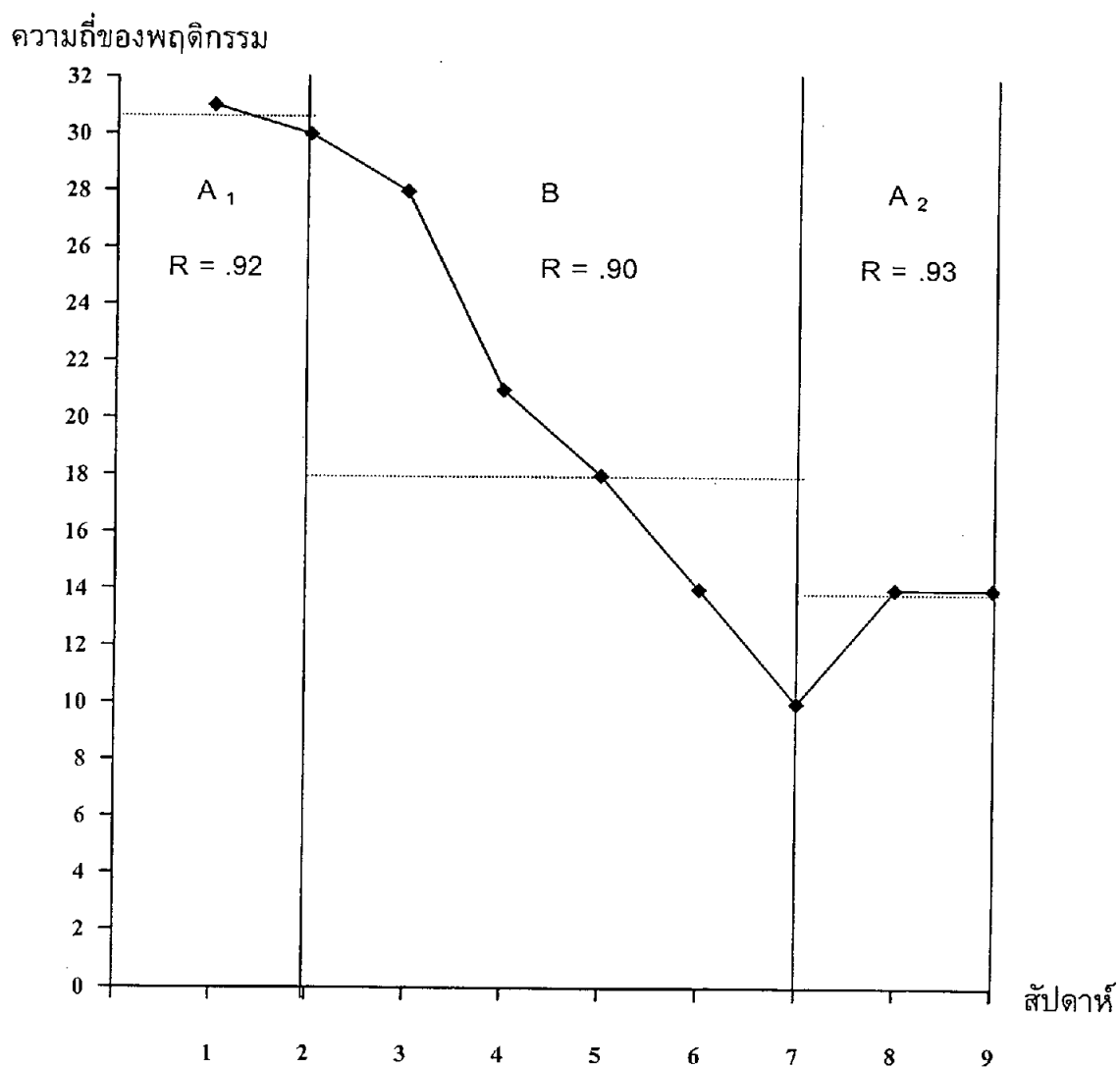
_____ ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน
 แต่ละช่วง

ภาพประกอบ 4 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 3

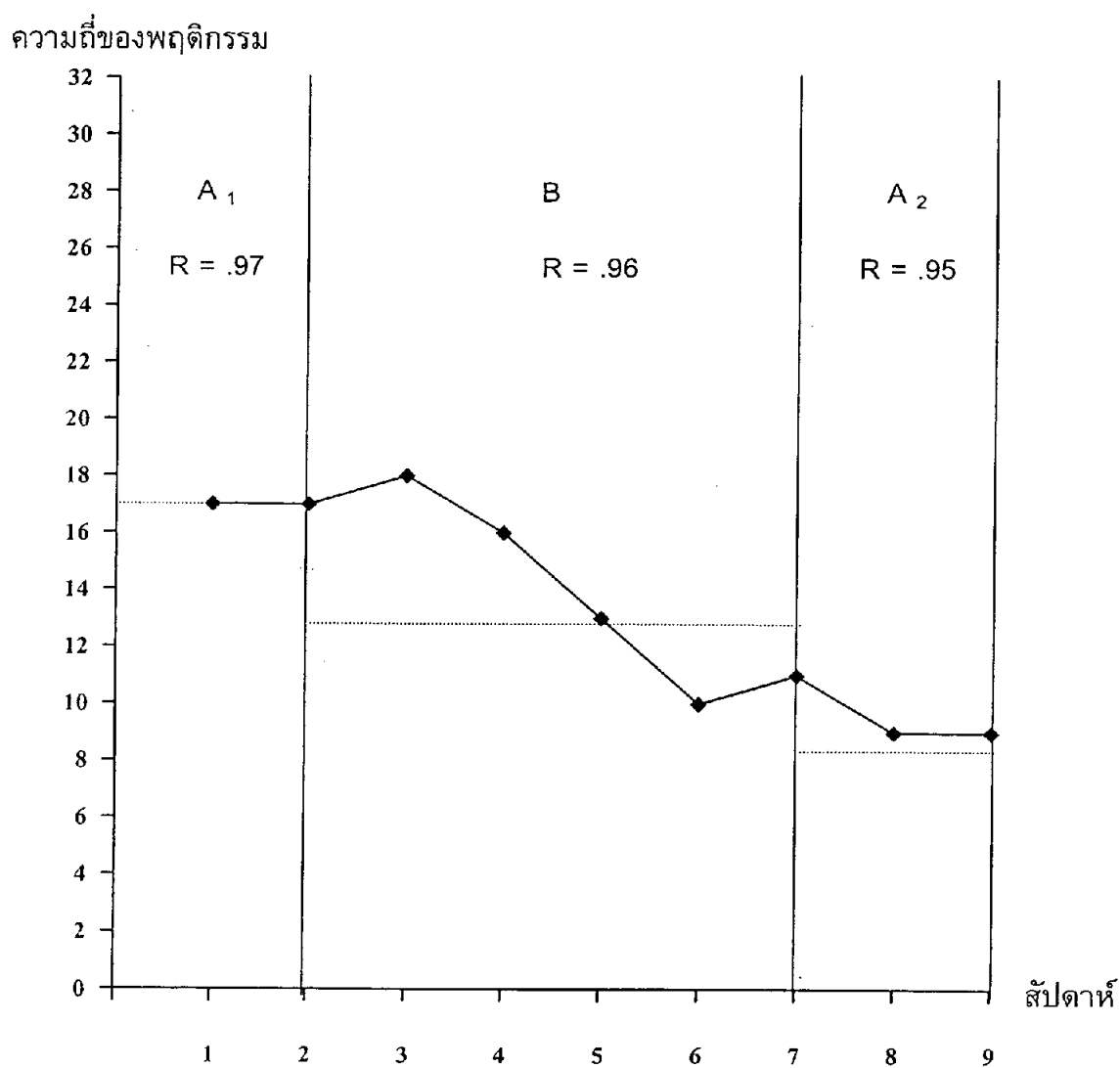
_____ ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 - - - - - ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน
 แต่ละช่วง

ภาพประกอบ 5 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 4

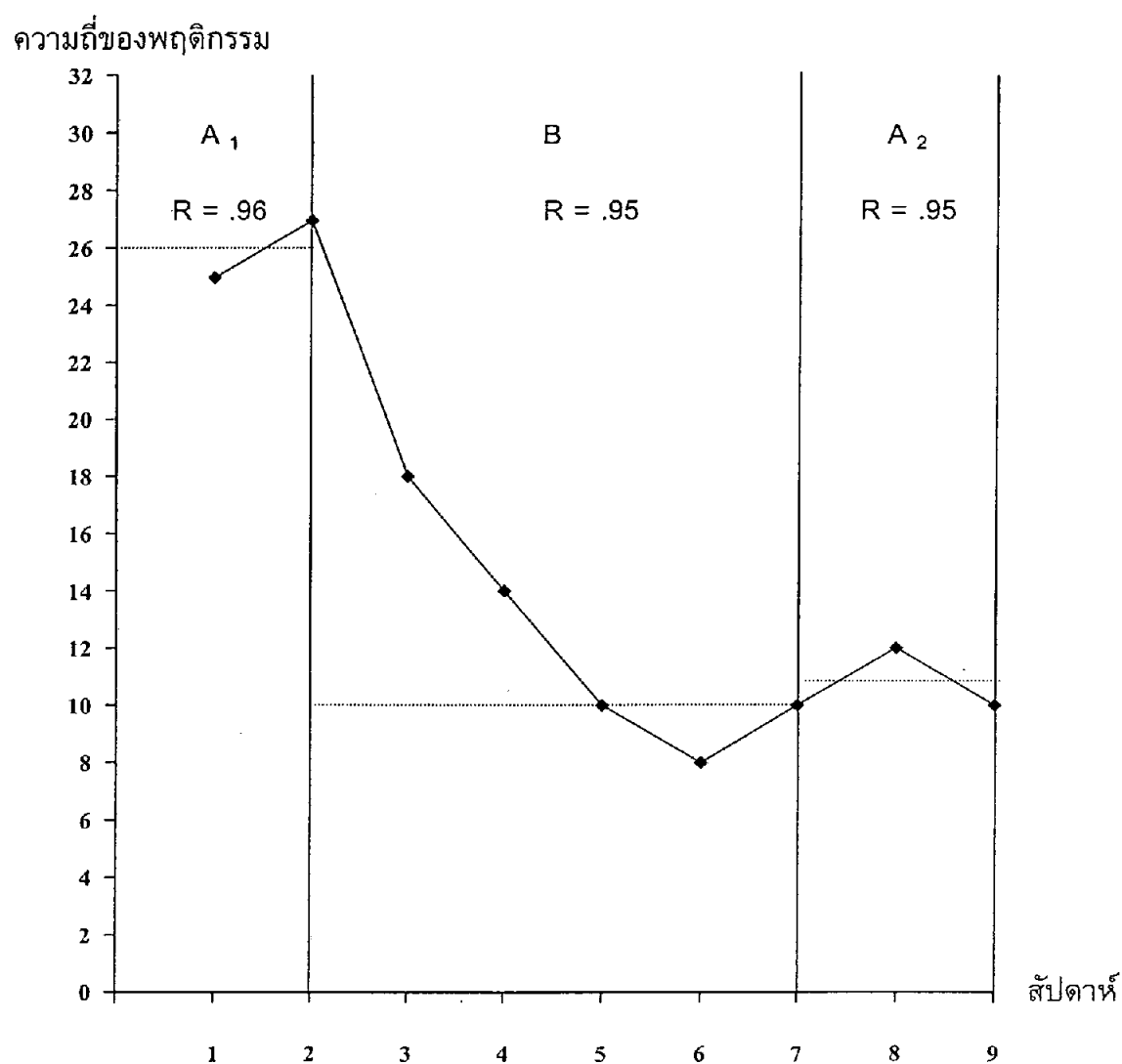

———— ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน
 แต่ละช่วง

ภาพประกอบ 6 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 5

_____ ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 ----- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียน
 แต่ละช่วง

_____ ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์
 - - - - - ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนแต่ละช่วง

ภาพประกอบ 8 ความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 7

ตาราง 2 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล
ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	ลำดับที่	นักเรียนคนที่						
		1	2	3	4	5	6	7
A1	1	31	26	30	25	31	17	27
	2	28	23	30	24	30	18	27
	มัธยฐาน	29.5	24.5	30	24.5	30.5	17.5	27
B	3	23	19	17	18	28	18	18
	4	26	16	15	15	21	16	14
	5	20	13	13	12	18	13	10
	6	17	11	10	8	14	10	8
	7	14	8	8	10	10	11	10
	มัธยฐาน	20	13	13	12	18	13	10
A2	8	16	10	9	10	14	9	12
	9	15	8	11	11	14	9	10
	มัธยฐาน	15.5	9	10	10.5	14	9	11

ตาราง 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาเป็นกลุ่ม
แบบพฤติกรรมนิยม ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

คนที่	พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน		ผลต่างของ พฤติกรรม ก่อน	อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง				
1	59	31	-28	2.5	-2.5	
2	49	18	-31	3	-3	
3	60	20	-40	6	-6	
4	49	21	-28	2.5	-2.5	
5	61	28	-33	5	-5	
6	35	18	-17	1	-1	
7	54	22	-32	4	-4	
Mdn	54	21	31			
Q.D.	5.5	5	2.5			

ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

T = 0*

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	สิบเอกหญิงปาริชาติ หอมดมณฑิล
วันเดือนปีเกิด	7 ตุลาคม 2504
สถานที่เกิด	เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 86/193 ถนนรามอินทรา แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนคลองกุ่ม สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2525	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูพระนคร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2528	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกการแนะแนว) วิทยาลัยครู พระนคร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2543	การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร